

<p>การประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยการบังคับคดีแพ่งกับความท้าทายร่วมสมัย ของการบังคับคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ (International Conference on Civil Judgment: Contemporary Challenges in e-Enforcement วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เวลา ๙.๐๐ - ๑๖.๐๐ น.</p>
<p>กล่าวต้อนรับและกล่าวรายงานโดย โดย นางทัศนีย์ เปาอินทร์ อธิบดีกรมบังคับคดี</p>
<p>กระทรวงยุติธรรมโดยกรมบังคับคดีได้จัดการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยการบังคับคดีแพ่งร่วมกับประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจา ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี รวมถึงหน่วยงานหรือองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๕๘ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ เกี่ยวกับกฎหมาย กฎ ระเบียบและแนวปฏิบัติที่ดีเลิศ รวมทั้งเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ีระหว่างเจ้าหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานในแต่ละประเทศ และได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี</p> <p>การประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยการบังคับคดีแพ่งกับความท้าทายร่วมสมัยของการบังคับคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์เกี่ยวกับกฎหมาย กฎระเบียบ และแนวปฏิบัติที่ดีเลิศด้านการบังคับคดีแพ่งทางอิเล็กทรอนิกส์ และกฎหมายหรือกฎเกณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาเครือข่ายและความสัมพันธ์ที่ีระหว่างหน่วยงานด้านการบังคับคดี และเพื่อพัฒนาความร่วมมือด้านการบังคับคดีแพ่ง เพื่อหารือในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องรวมถึงความท้าทายต่าง ๆ เกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่งทางอิเล็กทรอนิกส์ และการขยายขอบเขตทางอิเล็กทรอนิกส์ ในมุมมองของประเทศสมาชิกอาเซียน ประเทศคู่เจรจา รวมถึงหน่วยงานหรือองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง</p> <p>การประชุมแบ่งเป็น ๕ หัวข้อ ได้แก่</p> <p>หัวข้อที่ ๑ การนำเสนอ “ศาลอัจฉริยะและนวัตกรรมทางความยุติธรรม: ศาลยุติธรรมแห่งประเทศไทย นำเทคโนโลยี และนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในยามวิกฤตโรคติดต่อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ได้อย่างไร?”</p> <p>หัวข้อที่ ๒ การอภิปรายแบบกลุ่ม “ความตระหนักถึงกฎหมายหรือกฎเกณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีทางอิเล็กทรอนิกส์”</p> <p>หัวข้อที่ ๓ การนำเสนอ “พัฒนาการล่าสุดของสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศกับการบังคับคดีทางอิเล็กทรอนิกส์: แนวปฏิบัติสากลสำหรับการบังคับคดีอิเล็กทรอนิกส์”</p> <p>หัวข้อที่ ๔ การนำเสนอ “การบังคับคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ของกรมบังคับคดีเพื่อนำไปสู่ LED ๕G”</p> <p>หัวข้อที่ ๕ การอภิปรายแบบกลุ่ม “ตัวอย่างของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการขยายขอบเขตทางอิเล็กทรอนิกส์”</p> <p>โดยได้รับความอนุเคราะห์วิทยากร และผู้อภิปรายจากสำนักงานศาลยุติธรรม ธนาкарโลก สภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศ บริษัท ราจา แอนด์ ทานน์ สิงคโปร์ จำกัด สำนักงานบังคับคดีแห่งสาธารณรัฐสิงคโปร์ และ บริษัทนาคาชิมะ โอโนะ แอนด์ ซีเน มะสึ จำกัด ประเทศญี่ปุ่น และได้รับเกียรติจากผู้แทนประเทศสมาชิกอาเซียน รวม ๗ ประเทศ ได้แก่ เนการาบรูไนดารุสซาลาม มาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์</p>

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และราชอาณาจักรไทย รวมถึงเจ้าพนักงานบังคับคดีของประเทศไทย รวมจำนวนประมาณ ๓๐๐ คนเข้าร่วมประชุม

กล่าวเปิดงานโดย นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

การประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยการบังคับคดีแพ่งกับความท้าทายร่วมสมัยของการบังคับคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงยุติธรรม โดยกรมบังคับคดี ได้เป็นเจ้าภาพจัดขึ้น เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้แทนจากประเทศต่าง ๆ และผู้เข้าร่วมการประชุมได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างกันเกี่ยวกับการบังคับคดีแพ่ง

รัฐบาลไทยได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ปี พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ และแผนการปฏิรูปประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความทันสมัย มีมาตรฐานสากล และเป็นธรรมสามารถลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ โดยกระทรวงยุติธรรมได้บูรณาการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้เพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงานและเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ของกรมบังคับคดีในฐานะหน่วยงานของรัฐเพียงผู้เดียวที่มีภารกิจด้านการบังคับคดีแพ่ง ได้นำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการพัฒนากระบวนการบังคับคดีแพ่ง ซึ่งเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการยึดอายัดในระบบปฏิบัติการ โดยคู่ความ ผู้มีส่วนได้เสีย สามารถดำเนินการผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้เช่นเดียวกัน ซึ่งระบบดังกล่าวมีการทำงานในหลากหลายรูปแบบ เช่น การยื่นคำร้องขอยึดทรัพย์ อายัดทรัพย์ (e-Filing) การจองคิวด้านการบังคับคดีล่วงหน้า การส่งเงินอายัดและเอกสาร การเสนอราคาซื้อทรัพย์สิน การรับเงิน (e-Payment) รวมถึงการยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ย เป็นต้น

นอกจากนี้ กรมบังคับคดียังอยู่ระหว่างการพัฒนาการขายทอดตลาดให้เป็นการประมูลทรัพย์สินทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ซึ่งจะส่งผลให้กระบวนการบังคับคดีเป็นไปโดย สะดวก รวดเร็ว เป็นธรรมต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทำให้เจ้าหนี้ได้รับชำระหนี้ ลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ ผู้สนใจการประมูลซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดมีจำนวนมากขึ้นอันเป็นผลจากกระบวนการที่สะดวกขึ้น ส่งผลให้เกิดสภาพคล่องทางเศรษฐกิจของประเทศไทย

อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินการต่าง ๆ ไม่ว่าจะระดับประเทศ หรือระดับภูมิภาค ย่อมมีการเกิดขึ้นของความท้าทาย การบังคับคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ก็เช่นกัน ดังนั้นผู้ปฏิบัติหน้าที่จึงต้องตระหนักรู้กฎหมายหรือกฎเกณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กฎหมายเกี่ยวกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น รวมถึงความท้าทายของการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดของระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ทุกคนต้องติดตามอย่างใกล้ชิด

ดังนั้น การประชุมในวันนี้ ย่อมเป็นโอกาสอันดีที่จะได้มีการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ในการศึกษาหลักการของกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ แนวปฏิบัติที่ดีในระดับสากล การเปรียบเทียบการตรากฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย รวมถึงพัฒนาการด้านอิเล็กทรอนิกส์จากประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศคู่เจรจา รวมทั้งเปิดรับฟังความคิดเห็น มุมมอง ข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

หัวข้อที่ ๑ การนำเสนอ “ศาลอัจฉริยะและนวัตกรรมทางความยุติธรรม: ศาลยุติธรรมแห่งประเทศไทยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในยามวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ได้อย่างไร?”

โดย ดร.วรวงศ์ อัจฉรววงศ์ชัย ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะชั้นต้นในศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง

ดร. วรพงศ์ อัจฉรวรงค์ชัย ได้นำเสนอแนวทางที่ศาลยุติธรรมแห่งประเทศไทยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในยามวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ออกเป็น ๔ หัวข้อย่อย

๑. แนวทางที่ศาลยุติธรรมแห่งประเทศไทยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในช่วงก่อนวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

ก่อนที่มีการระบาดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ศาลได้มีการพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์และเจ้าหน้าที่ศาลได้มีการกำหนดขั้นตอนมาบ้างแล้วตั้งแต่ปี ๒๕๕๘ จากเดิมที่คู่ความจะต้องนำเอกสารที่เป็นกระดาษนำส่งศาลเพื่อพิจารณาคดี ศาลได้เปลี่ยนกระบวนการทำงานโดยมีการส่งสำนวนผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถทำงานพร้อมกันได้ในเวลาเดียวกัน โดยใช้ชุดเอกสารเดียวกันในระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามหมายเลขคดี อีกทั้งยังสะดวกต่อการค้นหาข้อมูล และลดพื้นที่ในการจัดเก็บเอกสาร ซึ่งในอนาคตศาลจะเปลี่ยนกระบวนการทำงานในรูปแบบ digital court ซึ่งจะมีการเก็บข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น ไปบันทึกในรูปแบบ Big data เพื่อใช้ในการประมวลผลใน smart court เพื่อใช้ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นธรรมมากยิ่งขึ้น

๒. ความท้าทายของศาลยุติธรรมแห่งประเทศไทยในช่วงวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ปัญหาจากโรคระบาดส่งผลกระทบต่ออีกหลายประการ หนึ่งในนั้นคือปัญหาในการเดินทาง ทำให้การพิจารณาคดีล่าช้า และไม่สามารถกำหนดวันพิจารณาคดีได้ อันเป็นผลมาจากความเข้มงวดในการป้องกันโรคระบาด มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคมทำให้ทุกฝ่ายไม่สามารถเข้าร่วมการพิจารณาคดีได้ ดังนั้น เพื่อความปลอดภัยต่อผู้พิพากษา เจ้าหน้าที่ศาลที่เกี่ยวข้อง และคู่ความผู้มีส่วนได้เสีย ศาลจึงได้นำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในช่วงวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รวมถึงการสืบพยานหลักฐาน หรือ การรับฟังพยานหลักฐาน หรือการฟ้องกล่าวโทษทางอิเล็กทรอนิกส์ แต่อย่างไรก็ดี ไม่ใช่ทุกคดีจะสามารถนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ได้

ตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อที่ ๔ และ ๑๓ มีรายละเอียดว่า ศาลต้องพิจารณาถึงความสะดวกรวดเร็วและความเป็นธรรมด้วย ในกรณีที่คู่ความฝ่ายหนึ่งมีความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยี แต่คู่ความอีกฝ่ายไม่สามารถเข้าถึงได้ ศาลอาจจะพิจารณาถึงความเท่าเทียมในสิทธิการเข้าถึงเอกสาร และปฏิเสธการพิจารณาคำวินิจฉัยคดีด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ เพื่อไม่ให้ลดทอนสิทธิของคู่ความในการแก้ต่างคดีหรือดำเนินการตามขั้นตอนกฎหมาย

นอกจากนี้ การนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้อาจส่งผลให้เกิดความท้าทายอื่น ๆ เช่น การพิจารณาน้ำหนักพยานที่ให้การโดยช่องทางอิเล็กทรอนิกส์

๓. เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อแก้ปัญหาวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

ถึงแม้ว่ายังมีการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ทำให้เกิดข้อจำกัดด้านการเดินทาง มาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม การติดเชื้อจากการสัมผัสวัตถุ การพิจารณาคดีถูกเลื่อนออกไปเนื่องจากการติดเชื้อไวรัสในหมู่เจ้าหน้าที่ศาล ศาลยังคงต้องดำเนินงานต่อไปท่ามกลางวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยไม่สามารถปิดทำการได้ จึงมีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อแก้ปัญหา ดังนี้

๓.๑. การพัฒนาระบบ e-filing system

ศาลมีระบบดังกล่าวมาก่อนวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งระบบนี้เริ่มต้นตั้งแต่นั้นตอนการยื่นคำฟ้อง คำให้การ คำร้อง ซึ่งระบบจะออกหมายเลขคดีให้ จนกระทั่งมีคำพิพากษา ทุกขั้นตอนจะดำเนินการในระบบทั้งสิ้น ก่อนวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) นั้น ยังไม่เป็นที่นิยม เนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องในคดีความ ไม่ว่าจะป็นนายความ คู่ความ ไม่ต้องการเปลี่ยนวิธีการทำงานโดยยังส่งเอกสารในรูปแบบกระดาษ อย่างไรก็ตาม การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้เกิดเหตุการณ์ล็อกดาวน์ ซึ่งทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องในคดีความจำเป็นต้องใช้ระบบดังกล่าวอย่างไม่มีทางเลือก ส่งผลให้นายความต้องเรียนรู้วิธีการใช้งานและส่งข้อมูลในระบบ e-filing system

ปัจจุบันตามสถิติข้อมูลการใช้งานในระบบนี้ตั้งแต่ก่อนพบการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จนกระทั่งปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๖๕) พบว่า มีการใช้งานระบบ e-filing system เพิ่มขึ้น การทำงานในระบบดังกล่าวได้เปลี่ยนพฤติกรรมการทำงานของผู้ที่เกี่ยวข้องในคดีความ แม้ว่าจะมีการผ่อนคลายมาตรการควบคุมเชื้อโรคลงแล้ว แต่ผู้ที่เกี่ยวข้องในคดีความยังคงใช้งานระบบดังกล่าว แม้ศาลจะกลับมาให้ทางเลือกในการยื่นเอกสารในรูปแบบกระดาษอีกครั้งก็ตาม

๓.๒. ระบบ CIOS

ระบบนี้มีไว้แก้ไขสถานการณ์ในกรณีที่เกี่ยวข้องในคดีความ ดำเนินการการยื่นคำฟ้อง คำให้การ คำร้อง ในรูปแบบกระดาษก่อนวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) แต่เกิดเหตุการณ์ล็อกดาวน์ ในระหว่างการดำเนินคดีซึ่งนายคู่ความต้องส่งกระดาษในเวลาที่กำหนด มิฉะนั้นศาลอาจจะยกฟ้อง ศาลจึงออกแบบระบบการดำเนินคดีที่ดำเนินการในรูปแบบกระดาษให้ส่งเอกสารเพิ่มเติมได้ทางระบบเพื่อให้ดำเนินการต่อไปได้

๓.๓ การพิจารณาคดีออนไลน์

ก่อนวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) การขอให้ปากคำผ่านจอภาพนั้น ตามข้อมูลในปี ๒๐๑๓ ศาลจะอนุญาตให้เพียงพยานในคดีเท่านั้นที่สามารถขอให้ปากคำผ่านจอภาพ ในขณะที่คู่ความในคดีและผู้พิพากษาศาลยังคงอยู่ในศาล นอกจากนี้ การให้ปากคำนั้นจะต้องใช้ซอฟต์แวร์ที่ศาลพัฒนามาเท่านั้น ไม่สามารถใช้ซอฟต์แวร์อื่นได้

ในช่วงวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นไปไม่ได้เลยที่จะใช้ข้อกำหนดรูปแบบเดิมในการดำเนินการ ศาลจึงผ่อนผันข้อจำกัดให้น้อยลง โดยนายความ คู่ความ รวมถึงพยานสามารถร่วมดำเนินการให้ปากคำในรูปแบบออนไลน์ได้ทั้งหมดโดยไม่ต้องมีผู้ร่วมสังเกตการพิจารณาคดี ในส่วนซอฟต์แวร์สามารถใช้ Google meeting, Cisco Webex, Line, Zoom หรือระบบอื่น ๆ ก็ได้ เนื่องจากการให้การทางออนไลน์ไม่จำเป็นต้องสวมหน้ากากอนามัย ทำให้ศาลสามารถสังเกตใบหน้าของผู้ให้การและประเมินความน่าเชื่อถือได้ อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณาคดีออนไลน์นั้นยังมีข้อกำหนดว่า สถานที่ที่ใช้ในการให้ปากคำออนไลน์นั้นจะต้องไม่ใช่ที่สาธารณะ มีความเป็นส่วนตัว และไม่มีบุคคลอื่นที่ศาลยังไม่อนุญาตให้เข้าร่วมการพิจารณาคดีเข้าและออกในพื้นที่ในการให้ปากคำออนไลน์ดังกล่าว นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมการพิจารณาคดีจะต้องแสดงตัวตนผ่านจอภาพ เช่น การแสดงบัตรประชาชนผ่านหน้าจอ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องว่าบุคคลดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับคดีความหรือไม่ นอกจากนี้ ศาลจะต้องตรวจสอบว่า ในการให้ปากคำผ่านจอภาพนั้น

มีข้อผิดพลาดหรือความผิดปกติหรือไม่ ผู้พิพากษาอาจให้ผู้ให้ปากคำหมกมุ่นไปยังจุดที่ศาลพบความผิดปกติว่ามีบุคคลอื่นอยู่ในพื้นที่ในการให้ปากคำออนไลน์หรือไม่ เพื่อให้แน่ใจว่าการพิจารณาคดีมีความยุติธรรม

จากสถิติในปี พ.ศ.๒๕๖๕ มีการพิจารณาคดีออนไลน์ (online hearing) ในช่วงหกเดือนแรกของปีมากกว่าครึ่งหนึ่งของสถิติในปี พ.ศ.๒๕๖๔

๓.๔. แผนกคดีซื้อขายออนไลน์

ในช่วงวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งเกิดเหตุการณ์ลือคาวาน์นั้น ส่งผลให้ธุรกิจ e-Commerce เติบโตขึ้นมาก ซึ่งการดำเนินธุรกิจอาจจะมีข้อผิดพลาดซึ่งนำไปสู่ข้อพิพาท เช่น การส่งของล่าช้า การไม่ดำเนินการส่งของตามข้อตกลงการซื้อขาย อย่างไรก็ตาม คดีซื้อขายออนไลน์นั้นทุนทรัพย์ในการดำเนินคดีนั้นเล็กน้อย คู่ความจึงอาจมองว่าไม่คุ้มค่าในการฟ้องร้อง นอกจากนี้ผู้บริโภคจะเป็นฝ่ายเสียหายตามผู้ขายว่ามีถิ่นฐานพำนักที่ใดเพื่อใช้ในการฟ้องร้อง ซึ่งเป็นภาระต่อผู้บริโภค และถึงแม้จะสามารถเขียนคำร้องในระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้ แต่การส่งหมายยังคงอยู่ในรูปแบบกระดาษซึ่งต้องผ่านเจ้าหน้าที่ศาล ซึ่งส่งผลให้เกิดหมายเลขคดีทั้งในระบบอิเล็กทรอนิกส์ และในระบบกระดาษ ซึ่งทำให้เกิดข้อมูลซ้ำซ้อนในทั้งสองระบบและเกิดค่าใช้จ่ายกับศาล

เมื่อพิจารณาข้อจำกัด ประธานศาลฎีกาจึงมีนโยบายเลยจัดตั้งศาลอิเล็กทรอนิกส์ทั้งระบบและเรียกว่าแผนกคดีซื้อขายออนไลน์ โดยดำเนินการครั้งแรกในวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๕ ซึ่งให้บริการ ๒๔ ชั่วโมงและไม่มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ โดยแผนกคดีซื้อขายออนไลน์จะรับข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ผู้พิพากษาจะพิจารณาคดีออนไลน์ คู่ความและทนายความไม่จำเป็นต้องมาที่ศาลเพื่อร่วมพิจารณาคดี ส่งผลให้การดำเนินคดีทำได้รวดเร็ว และเป็นธรรม

จากผลการดำเนินการ ๖ เดือนที่ผ่านมา พบว่ามีจำนวนคดีในแผนกคดีซื้อขายออนไลน์ทั้งหมดจำนวน ๓๘๗๙ คดี ส่วนมากเป็นคดีความที่ผู้บริโภคไม่ได้รับของตามที่สั่งซื้อ

๔. บทเรียนที่ได้จากวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

บทเรียนที่ได้จากวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) นั้น มีดังนี้

๔.๑. ความยืดหยุ่น

เนื่องจากการคาดการณ์ว่าภายหลังวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) นั้น พฤติกรรมมนุษย์เปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง แต่ขณะนี้สถานการณ์ในปัจจุบันได้พิสูจน์ว่าการคาดการณ์ดังกล่าวยังมีความคลาดเคลื่อน การทำงานในสถานที่ทำงานยังคงมีอยู่ สังเกตได้จากการบริษัทขนาดใหญ่ยังต้องการให้บุคลากรกลับมาทำงานที่สำนักงาน และพนักงานเองก็ยังคงประสงค์เข้าทำงานที่สำนักงาน

ดังนั้น ความยืดหยุ่นจึงเป็นสิ่งสำคัญ ศาลจะต้องให้บริการทั้งสองรูปแบบทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ ศาลไม่สามารถทำงานในรูปแบบออนไลน์ได้ทั้งหมดทุกคดี ในบางคดียังคงต้องใช้การปรากฏตัวในศาลซึ่งเป็นการทำงานในรูปแบบออฟไลน์ ยกตัวอย่างเช่น คดีความที่จำนวนเงินที่ศาลกำหนดในการประกันตัวในรูปแบบออนไลน์มีมูลค่ามากกว่าประกันตัวในรูปแบบออฟไลน์อย่างมีนัยสำคัญ คดีความที่ต้องใช้การประเมินท่าทางและความน่าเชื่อถือระหว่างให้การ คดีความที่ผู้สูงอายุที่มีข้อจำกัดในการใช้เทคโนโลยีเข้าร่วมการพิจารณาคดีหรือคดีความที่ผู้เข้าร่วมการพิจารณาคดีที่มีข้อจำกัดในเข้าถึงอุปกรณ์เทคโนโลยี เป็นต้น

<p>ดังนั้น ภายหลังจากวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ศาลจะพิจารณารูปแบบการพิจารณาคดีว่าคดีใดเหมาะสมแก่การพิจารณาออนไลน์และพิจารณาคดีว่าคดีใดเหมาะสมแก่การพิจารณาออฟไลน์</p> <p>๔.๒. ความเป็นธรรม</p> <p>ถึงแม้ว่าจะมีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ภายในศาล แต่ศาลไม่สามารถยุติการปฏิบัติงานได้ แต่การใช้เทคโนโลยีมาช่วยเหลือในการปฏิบัติงานนั้น ความรวดเร็วของเทคโนโลยีไม่สามารถชดเชยการพิจารณาคดีความด้วยความเป็นธรรมได้ ดังนั้น ศาลจะต้องออกแบบระบบเพื่อให้แน่ใจว่ามีความเป็นธรรม โดยให้ผู้ใช้ซึ่งเป็นมนุษย์เป็นศูนย์กลางของระบบ</p> <p>๔.๓. ความเป็นมิตร</p> <p>ระบบที่ศาลนำมาใช้ต้องเข้าใจง่าย ใช้งานง่าย และไม่ให้ผู้ใช้มีภาระมากเกินไปจนไม่ใช้งานในระบบ นอกจากนี้ ศาลจะต้องไม่หยุดพัฒนาเทคโนโลยีที่ทำให้ผู้ใช้งานได้สะดวกมากขึ้น</p>	
<p>หัวข้อที่ ๒ การอภิปรายแบบกลุ่ม “ความตระหนักถึงกฎหมายหรือกฎเกณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ (Awareness of Other Laws and Regulations Related to e-Enforcement)”</p>	
<p>ดำเนินรายการโดย นางสาวศุภนิดา แก้วบุบผา นิติกรชำนาญการ กรมบังคับคดี</p> <p>ผู้ร่วมอภิปราย ๔ ท่าน ได้แก่ ๑. คุณ Jos Uitdehaag รองประธานสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศ (International Union of Judicial Officers: UIHJ) ๒. คุณ Svetozara Petkova ที่ปรึกษาด้านกระบวนการยุติธรรม ธนาคารโลก (World Bank) ๓. คุณ Vikram Nair รองหัวหน้าแผนกการระงับข้อพิพาท ราจา แอนด์ ทานน์ สิงคโปร์ (Rajah & Tann Singapore LLP) ๔. คุณ Nguyen Thi Ngan ผู้ตรวจสอบประจำสำนักงานอำนวยการบังคับคดีแพ่ง กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม</p>	
<p>คุณ Jos Uitdehaag</p>	<p>การบังคับคดีต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนที่เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับลักษณะ สถานะ และผลทางกฎหมาย จากการใช้บล็อกเชนและสัญญาอัจฉริยะ (Smart Contracts) ผู้เชี่ยวชาญด้านการบังคับคดีที่ไม่คุ้นเคยกับระบบดิจิทัลได้รับผลกระทบอย่างมากจากการเปลี่ยนแปลงการบังคับคดีในรูปแบบดิจิทัล ไม่ว่าจะเป็นการบังคับคดีตามกฎหมายทางอิเล็กทรอนิกส์ การเข้าถึงข้อมูลเอกสาร นอกจากนี้ สินทรัพย์ดิจิทัลใหม่กำลังปรากฏขึ้นและใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วโลก เช่น สกุลเงินดิจิทัล ทำให้ UIHJ ต้องทบทวนการบังคับคดีให้เข้ากับสินทรัพย์ดิจิทัล</p> <p>จากการประชุมของ UIHJ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้กล่าวถึงการบังคับคดีที่มีประสิทธิภาพและยุติธรรมว่า ปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและการรับประกันความมั่นคงทางกฎหมายคือการบังคับคดีที่มีมาตรฐานและได้รับการยอมรับจากทั่วโลก</p> <p>ดังนั้น UIHJ จึงดำเนินการประชุมระดับนานาชาติ เพื่อหารือเกี่ยวกับการพัฒนาในอนาคต ซึ่งถือเป็นการเริ่มมีประมวลกฎหมายสากลว่าด้วยการบังคับคดีทั่วโลกเพื่อวางรากฐานสำหรับการบังคับคดีสากล โดยมีการปรับปรุงบางขั้นตอน</p>

ให้ทันสมัยและปรับให้เข้ากับปัญหาเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงการพิจารณาการใช้ระบบดิจิทัลซึ่งเป็นปรากฏการณ์ระดับโลกที่ปรับเปลี่ยนกิจกรรมของมนุษย์ทั้งหมด

นอกจากนี้ UIHJ ได้สร้างมาตรฐานที่เรียกว่า "Global Code of Digital Enforcement" หรือแนวปฏิบัติสากลสำหรับการบังคับคดีอิเล็กทรอนิกส์เพื่อกำหนดหลักการการบังคับคดีในอนาคต โดยกำหนดให้มีหลักการที่ง่าย และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ระบบตุลาการของทุกประเทศมีภาษากลางที่ใช้เป็นมาตรฐานเดียวกัน อีกทั้ง วิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เกิดขึ้นทั่วโลกทำให้มนุษย์ติดต่อประสานงานโดยตรงได้ยากขึ้น เทคโนโลยีดิจิทัลจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความมั่นใจถึงความปลอดภัยในทางสุขภาพ การรักษากิจกรรมทางเศรษฐกิจ และการฟื้นตัวหลังจากการลือคดวุ่น สำหรับการดำเนินงานในระบบความยุติธรรม ระบบดิจิทัลช่วยในการรับประกันได้ว่า ผู้พิพากษา เจ้าหน้าที่ศาล และเจ้าพนักงานบังคับคดีจะสามารถทำงานได้ต่อเนื่อง ถือเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย ดังนั้นแนวปฏิบัติสากลสำหรับการบังคับคดีอิเล็กทรอนิกส์จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการกำหนดหลักการสากลที่รัฐควรนำมาใช้ในกฎหมายระดับประเทศ เพื่อควบคุมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาล กำหนดหลักการการบังคับคดีแพ่งทางดิจิทัล คำนึงถึงจริยธรรมในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ และสินทรัพย์ดิจิทัล

นอกจากนี้ Global Code of Digital Enforcement หรือแนวปฏิบัติสากลสำหรับการบังคับคดีอิเล็กทรอนิกส์ ได้เสนอขั้นตอนมาตรฐานสำหรับการยึดทรัพย์สินทรัพย์คริปโต รวมถึงการบังคับคดีทางอิเล็กทรอนิกส์กับสินทรัพย์ดิจิทัล

ในส่วนของการบังคับคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ อันเป็นเครื่องมือสากลในการดำเนินการทางเศรษฐกิจทั้งในประเทศและระหว่างประเทศและถือได้ว่าเป็นความสมดุลระหว่างการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานและนวัตกรรม อย่างไรก็ตาม การกำหนดเนื้อหาใน Global Code of Digital Enforcement หรือแนวปฏิบัติสากลสำหรับการบังคับคดีอิเล็กทรอนิกส์เป็นสิ่งสำคัญ แนวทางการบังคับใช้กฎหมายเพื่อตอบสนองต่อปัจจัยทางเศรษฐกิจใหม่ ๆ คือ สิทธิในการบังคับคดีที่มีประสิทธิภาพ การหาแนวทางแก้ไขในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจ การพัฒนาการบังคับใช้กฎหมายที่ยั่งยืน นอกจากนี้ ฉันทามติระหว่างประเทศเกี่ยวกับประเด็นสำคัญของการบังคับใช้ Global Code of Digital Enforcement หรือแนวปฏิบัติสากลสำหรับการบังคับคดีอิเล็กทรอนิกส์ในระดับชาติและระดับภูมิภาค เช่น ข้อเสนอแนะของรัฐสภายุโรปและแนวปฏิบัติจะได้รับการพัฒนาให้มีความสอดคล้องกันเพื่อการนำไปปฏิบัติที่ดียิ่งขึ้น

คุณ Svetozara
Petkova

การยืนยันตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์มีความสำคัญกับการบังคับคดีคือ
ภาครัฐและภาคเอกชนสามารถติดต่อเชื่อมโยงกันทางอิเล็กทรอนิกส์ โดยสามารถ
ยืนยันตัวตนได้อย่างมั่นใจ รวมถึงเจ้าหน้าที่ และบุคคลที่สาม เช่น ผู้ร่วมประมวลซื้อทรัพย์สิน

ในปี พ.ศ.๒๕๔๔ UNCITRAL หรือ คณะกรรมาธิการสหประชาชาติว่าด้วย
กฎหมายการค้าระหว่างประเทศ ได้พัฒนากฎหมายลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ออกมา
ให้แต่ละประเทศเอาไปใช้เป็นแม่แบบ โดยกฎหมายไม่ได้บังคับเทคโนโลยีที่ต้องใช้
ดังนั้น แต่ละประเทศสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีตามที่ตนเองเห็นสมควรได้

พัฒนาการด้านกฎหมายลายมือชื่อและการยืนยันตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์
ในสหภาพยุโรป

สหภาพยุโรปมีการออก Directive ๑๙๙๙/๙๓/EC ซึ่งเป็นกรอบแนวคิด
เกี่ยวกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยรัฐสมาชิกจะเป็นผู้กำหนดรูปแบบและวิธีการ
บังคับใช้ ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์กำหนดไว้ ๒ รูปแบบ คือ แบบปกติและแบบขั้นสูง

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มีการออกกฎหมายที่เรียกว่า eIDAS เป็นกฎหมาย
ที่บังคับใช้โดยตรงกับทุกรัฐสมาชิก รัฐสมาชิกไม่ต้องออกกฎหมายของตัวเอง
แต่สามารถเพิ่มเติมให้ครอบคลุมขึ้นได้ กฎหมายดังกล่าวแบ่งรูปแบบของลายมือชื่อ
อิเล็กทรอนิกส์ไว้ ๓ รูปแบบ คือ ปกติ ขั้นสูง และแบบมีการรับรอง (qualified)
นอกจากนี้ ยังครอบคลุมไปถึงการประทับตรา การประทับเวลา และการส่งเอกสาร
ทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย

สำหรับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้ง ๓ รูปแบบ แบบขั้นสูง ก็จะมีขั้นตอน
การรักษาความปลอดภัยเพิ่มไปจากรูปแบบปกติ แต่ถ้าเป็นแบบรับรอง จะมี
หน่วยงานให้การรับรองเพิ่มเติม และสามารถใช้ได้ในทุกรัฐสมาชิก เพราะตาม
กฎหมาย eIDAS ถือว่าเป็นการรับรองขั้นสูงสุดแล้ว

ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับการรับรอง มีผลทางกฎหมายเทียบเท่ากับ
ลายมือชื่อปกติในทุกรัฐสมาชิก ส่วนลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์และลายมือชื่อ
อิเล็กทรอนิกส์ขั้นสูง ไม่สามารถปฏิเสธผลบังคับทางกฎหมาย หรือปฏิเสธการนำส่ง
เป็นหลักฐานในกระบวนการพิจารณาคดีโดยอ้างว่าเพราะเป็นหลักฐานอิเล็กทรอนิกส์
หรืออ้างว่าไม่ใช่ลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับการรับรอง สำหรับลายมือชื่อ
อิเล็กทรอนิกส์แบบปกติและลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ขั้นสูง รัฐสมาชิกมีอิสระในการ
กำหนดผลทางกฎหมาย รวมไปถึงมีอิสระในการกำหนดวิธีการยืนยันตัว
ทางอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ eIDAS ยังอนุญาตให้หน่วยงานรัฐของรัฐสมาชิก
ให้บริการลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ขั้นสูงและลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบรับรอง

ผู้ที่ออกลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ แบ่งเป็น Qualified trust service
provider และ Non-qualified trust service provider โดย Qualified trust
service provider สามารถออกลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบรับรอง โดยต้องผ่าน
การรับรองโดยหน่วยงานกำกับดูแลของรัฐสมาชิก และต้องได้รับการตรวจสอบ

	<p>ประเมิน ส่วน Non-qualified trust service provider สามารถให้บริการลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ขั้นสูงได้ และมีการกำกับดูแลเพียงเล็กน้อย</p> <p>สหภาพยุโรปสร้างกรอบการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความมั่นใจ ดังนั้นผู้ที่ออกลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบรับรองได้ต้องเป็นหน่วยงานที่มีการกำกับดูแลทั้งก่อนและภายหลังได้รับการรับรองเป็น Qualified trust service provider หน่วยงานประเมินมีหลายลำดับชั้น ได้แก่ Supervisory body เป็นหน่วยงานกำกับดูแล Conformity assessment body เป็นหน่วยงานตรวจสอบรับรอง Qualified trust service provider โดยผลการประเมินจะถูกส่งไปยัง Supervisory body, และ National accreditation body เป็นผู้รับรอง Conformity assessment body อีกชั้นหนึ่ง</p> <p>สำหรับรูปแบบการยืนยันตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์อื่น ได้แก่ ตราประทับตราประทับเวลาอิเล็กทรอนิกส์ และการส่งเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์</p> <p><u>ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไป</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - การนำไปใช้ในหน่วยงาน จะมีวิธีการอย่างไรให้หน่วยงานต่าง ๆ ใช้ระบบยืนยันตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์ - การนำไปใช้ในภาคประชาชน จะกำหนดเป็นกฎหมายไม่ได้ เพราะอาจมีผู้ที่ไม่เข้าถึงเทคโนโลยี จึงต้องมีการสร้างแรงจูงใจ เช่น การลดค่าธรรมเนียมหากใช้ระบบยืนยันตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์ - การนำไปใช้ในบริบทระหว่างประเทศ
คุณ Vikram Nair	<p><u>การบังคับคดีในประเทศสิงคโปร์</u></p> <p>กระบวนการทางกฎหมายของประเทศสิงคโปร์มีแนวโน้มที่จะใช้กระบวนการดิจิทัลเพิ่มขึ้น โดยตั้งแต่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) การพิจารณาคดีและการไต่สวนถูกจัดขึ้นแบบออนไลน์ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้อำนวยความสะดวกแก่ผู้พิพากษา ทนายความและคู่ความ อย่างไรก็ตามยังคงมีข้อจำกัดในด้านของการบังคับคดีอยู่ โดยทั่วไปแล้วกระบวนการบังคับคดี เช่น การตรวจสอบทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา การยึดและขาย การโอนกรรมสิทธิ์ และการยึดสิทธิเรียกร้องของลูกหนี้ตามคำพิพากษายังคงปฏิบัติตามวิธีการดั้งเดิม กล่าวคือคู่ความยังต้องเดินทางไปศาล อย่างไรก็ตามการพิจารณาคดีและการไต่สวนแบบออนไลน์และการยื่นเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ถูกใช้มากยิ่งขึ้น</p> <p><u>ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการบังคับคดี - มุมมองของเจ้าหน้าที่</u></p> <p>การบังคับคดีต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่โดยสินทรัพย์ของลูกหนี้ และการได้รับชำระหนี้จะต้องถูกตรวจสอบอย่างทันเวลา มีประสิทธิภาพและสมเหตุสมผล</p>

	<p>ข้อพิจารณาเกี่ยวกับการบังคับคดี – สิทธิของลูกหนี้ ลูกหนี้ต้องได้รับความเป็นธรรมและมีสิทธิที่จะได้รับการรับฟัง หลักการบังคับคดีระบุชัดเจนว่า การบังคับคดีต้องเป็นไปโดยคำนึงถึงสัดส่วนของหนี้และเป็นธรรมต่อลูกหนี้</p> <p>กระบวนการบังคับคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ กระบวนการบังคับคดีของประเทศสิงคโปร์ได้ปรับใช้กระบวนการทางอิเล็กทรอนิกส์หลายประการ เช่น การใช้ข้อมูลและการยืนยันคำสั่งศาล ซึ่งทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงคำสั่งศาลได้ผ่านทาง QR code</p> <p>กฎหมายเกี่ยวกับการบังคับคดีดิจิทัล หลักการพื้นฐานที่ใช้ในการตรากฎหมายเกี่ยวกับการบังคับคดีดิจิทัลมาจากการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจรรยาบรรณและเคารพในสิทธิมนุษยชน และหากมีข้อขัดกันในหลักกฎหมายให้ถือเอากฎหมายที่ใช้อยู่ในที่ตั้งของสินทรัพย์เป็นหลัก โดยปัจจุบันนี้ได้มีการใช้เครื่องมือดิจิทัลในการบังคับคดีได้แก่ ฐานข้อมูลของรัฐบาลเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้และการใช้ปัญญาประดิษฐ์ อย่างไรก็ตาม การยึด crypto-assets ยังคงเป็นความท้าทายเนื่องจากลักษณะของสินทรัพย์และสถานที่แลกเปลี่ยนอาจจะไม่ได้อยู่ในประเทศสิงคโปร์ และมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาว่า ควรจัดให้มีทะเบียนการถือครอง crypto-assets และกำหนดให้ลูกหนี้ต้องเปิดเผย crypto-assets ของตนเอง</p> <p>กฎหมายเกี่ยวกับการบังคับคดีดิจิทัล: การปรับใช้ในประเทศสิงคโปร์ ยังไม่มีการตรากฎหมายออกมาอย่างเป็นทางการเกี่ยวกับการบังคับคดีดิจิทัลนอกจากการอนุมัติให้ยึด crypto-assets ของลูกหนี้</p>
คุณ Nguyen Thi Ngan	<p>การบังคับคดีในประเทศเวียดนาม ระบบเกี่ยวกับการบังคับคดีในประเทศเวียดนาม (CJE) เป็นระบบที่ทำงานภายใต้กระทรวงยุติธรรมและประกอบด้วยหน่วยงานจังหวัด ๖๓ แห่ง ซึ่งรวมถึงศาลฎีกา ศาลสูง และศาลประชาชนจังหวัดโดยมีแผนกย่อยของการบังคับคดีประมาณ ๗๑๐ อำเภอซึ่งรวมถึง ศาลฎีกา ศาลประชาชนจังหวัด และศาลประชาชนอำเภอ และมี ๒ ช่องทางในการดำเนินการบังคับคดี คือ การบังคับตามคำร้อง และการบังคับคดีจากเจ้าหน้าที่</p> <p>การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) ในการบังคับคดีในประเทศเวียดนามนั้นมีขึ้นเพื่อการกำกับดูแลภายใน การเผยแพร่ และความโปร่งใส ซึ่งใช้ซอฟต์แวร์สถิติ กรณีของการบังคับคดีสำหรับการจัดการและกำกับดูแลจากส่วนกลางถึงระดับท้องถิ่น, เผยแพร่ขั้นตอนการบริหารจัดการเกี่ยวกับการบังคับคดีในระดับประเทศผ่านช่องทางบริการสาธารณะและการเผยแพร่ข้อมูลของลูกหนี้ที่ไม่สามารถดำเนินการตามคำพิพากษาได้ รวมถึงการใช้ซอฟต์แวร์ร่วมกับระบบ</p>

ออนไลน์สำหรับคำร้องในกระบวนการบังคับคดี, รับรองผลการบังคับตามคำพิพากษา และรับเรื่องร้องเรียนและข้อเสนอแนะ รวมถึงใช้ในวัตถุประสงค์เพื่อการประกาศ การประมูลออนไลน์, การเลือกองค์กรประเมินราคาและการเลือกองค์กรประมูล

ภายใต้บริบทของ Digital Transformation โครงการนี้อยู่ในขั้นตอน การพัฒนาการประยุกต์ใช้ฐานข้อมูลประชากร การระบุตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์ และการรับรองความถูกต้องทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล ระดับชาติในช่วงปี พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๖๘ โดยมีวิสัยทัศน์มุ่งสู่ปี พ.ศ.๒๕๗๓ โดยโครงการนี้จะมุ่งเน้นไปที่ ๕ เป้าหมายหลักคือ ๑. ให้บริการในทุกระดับ ๒. ให้บริการสาธารณะออนไลน์ ๓. ให้บริการเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ๔. ให้บริการพลเมืองดิจิทัล และ ๕. เพื่อทำให้ระบบสำหรับการเชื่อมต่อสมบูรณ์ อนึ่ง ฐานข้อมูลของการบังคับคดีนี้ ประกอบด้วยการแปลงเอกสารดิจิทัลที่ได้รับผ่าน ช่องทางเดียว จากนั้นจะผ่านขั้นตอนของการจัดการในระบบการบังคับคดี การแปลงเอกสารอันเกี่ยวกับกระบวนการบังคับคดีและบันทึกเก็บถาวรในรูปแบบ ดิจิทัล การปรับปรุงและบูรณาการซอฟต์แวร์ เว็บไซต์ และอื่นๆ รวมถึงการใช้ระบบ e-Receipts ร่วมกับฐานข้อมูลประชากรของประเทศเพื่อเชื่อมต่อและแบ่งปันข้อมูล กับหน่วยงานทางทะเบียนอื่น ๆ เช่น ที่ดิน ภาษี ประกันสังคมและสุขภาพ การเงิน ทรัพย์สินและการจัดการรายได้ ประวัติอาชญากรรม หนายความ และอื่นๆ สุดท้าย คือการมีระบบ e-Court และ e-Procedure ที่จะมีการจัดการไฟล์ฐานข้อมูลของ การตัดสิน ข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงฐานข้อมูลเชิงสถิติซึ่งข้อมูลเหล่านี้รวมอยู่ใน ฐานข้อมูลของกระบวนการบังคับคดีด้วย

ในช่วงท้ายของการนำเสนอ ผู้อภิปรายยังให้ประเด็นเพื่อเรียนรู้และต่อยอด ผ่านคำถาม ๖ ข้อ ประกอบด้วย ๑. วิธีการที่จะแปลงเอกสารเป็นรูปแบบดิจิทัล อย่างรวดเร็วและประหยัดได้อย่างไร ๒. ด้วยฐานข้อมูลจำนวนมาก การเชื่อมต่อ ข้อมูล วิธีการผสานข้อมูล การเข้าถึงและการดึงข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพจะทำได้ อย่างไร และมาตรการเพิ่มความปลอดภัยและความปลอดภัยของข้อมูลควรเป็นอย่างไร ๓. ระเบียบและกลไกให้ผู้ใช้สิทธิในการเข้าถึงข้อมูล ๔. กฎหมายว่าด้วยการบังคับคดี จำเป็นต้องแก้ไขอย่างไรเพื่อให้ทันกับการบังคับคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ ๕. ในประเด็น เกี่ยวกับทรัพยากรบุคคลนั้นควรมีการฝึกอบรมพนักงานที่มีอยู่หรือว่าจ้างบุคคล ภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญด้าน IT เข้ามาดำเนินการ ๖. ควรมีมาตรการส่งเสริม และนำเสนอการใช้ระบบออนไลน์ในพื้นที่ภูเขากและพื้นที่ห่างไกลอย่างไร

หัวข้อที่ ๓ การนำเสนอ “พัฒนาการล่าสุดของสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศกับการบังคับคดีทางอิเล็กทรอนิกส์: แนวปฏิบัติสากลสำหรับการบังคับคดีอิเล็กทรอนิกส์”

โดยคุณ Marc Schmitz ประธานสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศ (International Union of Judicial Officers: UIHJ)

The Global Code of Enforcement หรือ แนวปฏิบัติสากลสำหรับการบังคับคดีอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วย หลักการแนะนำในการบังคับคดี มาตรการชั่วคราว มาตรการบังคับคดี และเจ้าพนักงานบังคับคดี The Global Code of Enforcement ได้รับการนำเสนออย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๘ ระหว่างการประชุมสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศครั้งที่ ๒๒ ที่กรุงมาดริด ประเทศสเปน The Global Code of Enforcement นี้เป็นเครื่องมือสากลสำหรับรัฐ พลเมือง และผู้ดำเนินการทางเศรษฐกิจ ตลอดจนองค์กรและสถาบันระหว่างประเทศ

Global Code of Enforcement ควรประกอบด้วย เครื่องมือในการกำกับดูแลที่ดี (a tool of good governance) กฎหมายแม่แบบ (a model law) นวัตกรรม (Innovative) และความสมดุลใหม่ (New Balance)

การมีลักษณะเป็น Innovative Code ถือได้ว่าเป็นความสมดุลแนวใหม่ระหว่างสิทธิของเจ้าหนี้และการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของลูกหนี้ เพราะกฎหมายบังคับคดีต้องไม่ไร้มนุษยธรรม หลักการจัดโครงสร้างต้องสามารถรับประกันการได้รับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ได้ในขณะที่ยังคงคุ้มครองสิทธิพื้นฐานของลูกหนี้ โดย Innovative Code นี้จะกำหนดสิทธิและหน้าที่ของแต่ละฝ่าย นอกจากนี้ยังแนะนำแนวคิดสมัยใหม่ เช่น การบังคับคดีที่ "เป็นมิตร" (Amicable) การบังคับคดี "แบบมีส่วนร่วม" (Participation) และการบังคับคดี "แบบอ่อนปรน" (Soft) การมีส่วนร่วมของลูกหนี้ในกระบวนการบังคับคดี Innovative Code จะตอบรับต่อปัจจัยทางเศรษฐกิจใหม่ เช่น การบังคับคดีอย่างมีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยในการพัฒนาเศรษฐกิจที่รับผิดชอบต่อสังคมในโลก ความจำเป็นในการหาทางแก้ไขในช่วงเวลาของวิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ปรากฏในแนวคิดของ UIHJ ที่ดำเนินการเกี่ยวกับมาตรฐานการบังคับคดีระดับโลก การบังคับคดีอย่างมีประสิทธิภาพเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจ องค์กรระหว่างประเทศทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนจึงเน้นย้ำถึงความจำเป็นในการให้สิทธิในการบังคับคดีกับทั้งบุคคลและบริษัท

The Global Code of Enforcement สามารถใช้เป็นกฎหมายแม่แบบสำหรับรัฐที่ต้องการปฏิรูปกฎหมายบังคับคดี ในขณะที่เดียวกันก็ส่งเสริมฉันทามติระหว่างประเทศเกี่ยวกับแง่มุมที่สำคัญของการบังคับคดี หน้าที่หลักคือ การเปิดใช้งานแบบจำลองสำหรับเครื่องมือระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับนานาชาติ และเพื่อส่งเสริมความเข้ากันได้ของระบบกฎหมาย (เช่น ข้อเสนอแนะของรัฐสภายุโรปเกี่ยวกับการบังคับคดี และแนวทางของสภายุโรปสำหรับการดำเนินการตามคำแนะนำที่ดีขึ้น) หากต้องรักษาหลักนิติธรรมเพื่อให้บุคคลทั้งปวงไว้มีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม กระบวนการบังคับคดีต้องมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม ซึ่งปฏิญญาระหว่างประเทศจำนวนมากยืนยันถึงความจำเป็นในการส่งเสริมหลักนิติธรรมและทุกรัฐในโลกที่เกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ตาม เจ้าพนักงานบังคับคดีกำลังยืนอยู่ที่จุดเริ่มต้นของความท้าทายใหม่ ยุคสมัยกำลังเปลี่ยนแปลงและอาชีพของเจ้าพนักงานบังคับคดีก็เช่นกัน อาชีพเจ้าพนักงานบังคับคดีจะต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงมากมายที่กำลังเกิดขึ้น หากการนำเทคโนโลยีมาใช้สามารถแทนที่การทำงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ จะส่งผลต่อความมั่นคงในงานของเจ้าพนักงานบังคับคดี ดังนั้น เจ้าพนักงานบังคับคดีควรแสดงให้เห็น

เห็นว่าเครื่องมืออยู่ของเจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถช่วยส่งเสริมระบบการบังคับคดีให้เกิดความยุติธรรมได้ ซึ่งในที่สุดแล้วเทคโนโลยีควรสนับสนุนกระบวนการยุติธรรมแต่ไม่ควรให้เทคโนโลยีมาแทนที่เจ้าพนักงานบังคับคดี

UIHJ ได้จัดทำ The Global Code of Enforcement ซึ่งนำเสนอในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นหลักการสากลที่วางโครงสร้างและปรับปรุงกระบวนการบังคับคดีกฎหมายให้ทันสมัย และปรับให้เข้ากับประเด็นทางเศรษฐกิจและสังคม การปรับตัวเข้าสู่ยุคดิจิทัลได้กลายเป็นปรากฏการณ์ระดับโลกที่ปรับเปลี่ยนกิจกรรมของมนุษย์ทั้งหมด UIHJ ได้ตัดสินใจที่จะปฏิบัติงานด้วย "Global Code of Digital Enforcement" เพื่อกำหนดหลักการการบังคับคดีในอนาคต

วิกฤตโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทั่วโลกได้ทำให้เห็นว่า เทคโนโลยีจำเป็นต่อการรักษาปฏิสัมพันธ์ของผู้คนเนื่องจากไม่สามารถติดต่อกันแบบตัวต่อตัวได้ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจยังคงดำเนินต่อไปและการฟื้นตัวหลังการล็อกดาวน์

สำหรับกระบวนการยุติธรรม การเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคดิจิทัลควรเป็นหลักประกันสิทธิในการเข้าถึงความยุติธรรม สำหรับเจ้าพนักงานบังคับคดี ถือเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินการบังคับคดีได้ วิชาชีพด้านการบังคับคดีจะได้รับผลกระทบจากกระบวนการยุติธรรมดิจิทัลและการบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาล ไม่ว่าจะเป็นทางการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ การเข้าถึงระบบทะเบียนออนไลน์ การทำให้กระบวนการบังคับคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อกำหนดให้เกิดการบังคับคดีอัตโนมัติ นอกจากนี้ สินทรัพย์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคดิจิทัล (เช่น cryptocurrencies) จะเป็นตัวบังคับให้เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องพัฒนาขั้นตอนการบังคับคดีให้เข้ากับสินทรัพย์เหล่านี้ วัตถุประสงค์ของ Global Code of Digital Enforcement ที่นำเสนอโดย UIHJ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ คือการกำหนดหลักการสากลที่รัฐควรนำมาใช้ในกฎหมายระดับประเทศ เพื่อควบคุมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบังคับคดีตามคำพิพากษาและสัญญาของศาล ซึ่ง Global Code of Digital Enforcement นั้นไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย

Global Code of Digital Enforcement เสนอขั้นตอนมาตรฐานสำหรับการยึดทรัพย์สิน crypto (เหล่านี้เป็นทรัพย์สินในโดเมนส่วนตัวยกเว้นทรัพย์สินที่เป็นของหน่วยงานสาธารณะในการใช้อำนาจอธิปไตย) การบังคับคดีทางดิจิทัลที่ไม่เพียงแต่หมายถึงกฎหมายวิธีสบัญญัติของ e-Enforcement แต่ยังรวมถึงกฎหมายสารบัญญัติเกี่ยวกับการบังคับคดีกับสินทรัพย์ดิจิทัลด้วย ซึ่งสามารถดำเนินการเป็นการบังคับคดีทางอิเล็กทรอนิกส์กับสินทรัพย์ดิจิทัลควบคู่กันไปได้ โดยมีการดำเนินการภายใต้การสนับสนุนของผู้แทนจากทุกทวีป นักวิชาการ ผู้พิพากษา และผู้ประกอบการวิชาชีพด้านการบังคับคดี สะท้อนระบบบังคับคดีที่ระบบได้รับการอนุมัติจาก the Scientific Council of the UIHJ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนั้นจึงควรใช้ Global Code of Digital Enforcement เป็นแหล่งที่มา และเป็นแนวทางปฏิบัติที่ดี สำหรับเจ้าพนักงานบังคับคดี, ศาลและผู้มีอำนาจของประเทศสมาชิกและระดับนานาชาติ

Global Code of Digital Enforcement มีโครงสร้างเป็น ๗ ส่วน ซึ่งกำหนดบริบทของกรอบการทำงานอย่างชัดเจน ได้แก่ ๑) หลักการทั่วไปของการบังคับคดีตามกฎหมายดิจิทัล ๒) กฎหมายที่ใช้บังคับในการบังคับคดี ๓) หลักการเฉพาะของสำหรับเจ้าพนักงานบังคับคดี ๔) ขั้นตอนการบังคับคดีดิจิทัล ๕) การบังคับคดีสินทรัพย์ดิจิทัล ๖) การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบังคับคดี ๗) การยึดทรัพย์สินคริปโต

๑. หลักการทั่วไปของการบังคับคดีตามกฎหมายดิจิทัล

บทบัญญัติสองมาตราแรกจะเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับ "การเคารพในสิทธิขั้นพื้นฐาน" และการเคารพใน "หลักการทางจริยธรรมของการใช้ดิจิทัล" กฎหมายในประเทศซึ่งกำหนดให้มีการบังคับคดี ใบสำคัญแสดงสิทธิทางดิจิทัลควรจัดให้มีการปฏิบัติตามหลักการทางจริยธรรมที่รับรองโดยอนุสัญญาระหว่างประเทศและกฎบัตรในด้านการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่เลือกปฏิบัติ ความเสมอภาคและความสามัคคี ความโปร่งใสและการคาดเดาได้ คุณภาพและความปลอดภัย เคารพในข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักพัฒนา ความน่าเชื่อถือ ความเป็นกลางทางเทคโนโลยี

การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์กำหนดภาระหน้าที่หลายประการ เช่น การพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่ออำนวยความสะดวกให้บุคคลมีความเจริญรุ่งเรือง โดยไม่ขัดขวางหรือเป็นอันตรายต่อพวกเขา ดังนั้นการตระหนักถึงความจำเป็นในการกำหนดขอบเขตการใช้งานบางอย่าง จึงต้องคำนึงถึงความต้องการและความคาดหวังที่เหมาะสมของบุคคลและปล่อยให้พวกเขาเป็นอิสระในการตัดสินใจ การไม่เลือกปฏิบัติ ความยุติธรรม และความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน: บุคคลและกลุ่มต่างๆ ต้องไม่ถูกเลือกปฏิบัติบนพื้นฐานของเกณฑ์ที่ผิดกฎหมายหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายทั้งทางตรงและทางอ้อม ทุกคนต้องเข้าถึงประโยชน์และข้อดีของปัญญาประดิษฐ์อย่างเท่าเทียมกัน

ความโปร่งใสและการคาดการณ์ได้: ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องได้รับการแจ้งเตือนอย่างถูกต้องในภาษาที่พวกเขาเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นของระบบ

คุณภาพและความปลอดภัย: ต้องใช้เฉพาะแหล่งข้อมูลทางกฎหมายและนิติบัญญัติ ตลอดจนข้อมูลด้านการพิจารณาคดีที่ได้รับการรับรองความถูกต้อง

การเคารพในข้อมูลส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว: บุคคลต้องได้รับการปกป้องจากความเสียหายจากการสอดส่องหรือการบุกรุกความเป็นส่วนตัว และการได้มาและการเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของพวกเขา ระบบอัจฉริยะต้องรับประกันการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลและการทำให้โปรไฟล์ส่วนบุคคลเป็นนิรนาม

ความรับผิดชอบต่อสังคมของนักพัฒนา (Developer): ระบบอัตโนมัติควรได้รับการพัฒนาและใช้งานในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อสังคมเท่านั้น พวกเขาต้องสร้างผลกระทบที่สอดคล้องกันกับค่านิยมและสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานจำนวนมาก พวกเขาต้องประกันเงื่อนไขที่จำเป็นสำหรับชีวิตบนโลก ความเจริญรุ่งเรืองอย่างต่อเนื่องของมนุษยชาติ และการรักษาสิ่งแวดล้อมสำหรับคนรุ่นต่อไปในอนาคต

ความน่าเชื่อถือ: -ขั้นตอน วิธีการ ของปัญญาประดิษฐ์จะต้องปลอดภัย เชื่อถือได้ และต้องมั่นคงพอที่จะเผชิญกับข้อผิดพลาดและแก้ไขได้ หน่วยงานรัฐที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียควรใช้กระบวนการรับรอง (a certification process) เพื่อให้แน่ใจว่าระบบปัญญาประดิษฐ์มีการปฏิบัติตามหลักจริยธรรม

ความเป็นกลางทางเทคโนโลยี: ขั้นตอน วิธีการ ต้องเป็นไปตามหลักการของความเป็นกลาง (principle of neutrality) และความสมบูรณ์ทางปัญญา (intellectual integrity) และทำให้สามารถเข้าถึงวิธีการประมวลผลข้อมูลได้ ทางเลือกนี้ต้องได้รับความเห็นชอบเนื่องจากการแปลงเป็นดิจิทัล (Digitalization) ควรถือเป็นเครื่องมือในการให้บริการสิทธิที่มีอยู่ก่อนและเหนือกว่าเท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง การแปลงเป็นดิจิทัลนี้ไม่ควรสิ้นสุดในตัวเองและควรมีขึ้นได้ด้วยการเคารพสิทธิมนุษยชนเท่านั้น นอกจากนี้ยังควรกำหนดให้มีการรับประกันที่มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการใช้ปัญญาประดิษฐ์ ตัวอย่างเช่น

กฎหมายกำหนดสิทธิในการอุทธรณ์เพื่อแทรกแซงความผิดปกติของระบบงาน การควบคุมสัดส่วนของมาตรการ บังคับคดีหรือเพื่อชดเชยความเสียหาย นอกจากนี้ยังควรกำหนดให้มีภาระผูกพันที่กำหนดให้คู่ความ (เช่น หน่วยงานบังคับคดีต่างชาติ ลูกหนี้ หรือบุคคลที่สาม) ให้ความร่วมมือในการบังคับคดี

๒. กฎหมายที่ใช้บังคับในการบังคับคดี

หลักการคือการยึดทรัพย์สินดิจิทัลที่สามารถระบุและเข้าถึงได้โดยเป็นไปตามหลักการบังคับคดีตามเขต กฎหมายที่มีอำนาจ สำหรับสินทรัพย์ดิจิทัลที่ไม่ปรากฏชื่อหรือไม่สามารถเข้าถึงได้ ขอแนะนำให้ใช้กฎหมายของรัฐที่ควบคุมหรือสั่งการบังคับคดี ความสามารถของเจ้าพนักงานบังคับคดีหรือผู้แทนในการระบุทรัพย์สินดิจิทัล และสถานที่ที่เข้าถึงได้ควรอยู่ภายใต้การหลักเขตอำนาจตามภูมิลำเนาของลูกหนี้ เขตอำนาจของเจ้าพนักงาน บังคับคดีหรือตัวแทนบังคับคดีในการยึดและขายสินทรัพย์ดิจิทัลควรอยู่ภายใต้สถานที่ที่ระบุและเข้าถึงได้

๓. หลักการเฉพาะสำหรับเจ้าพนักงานบังคับคดีหรือตัวแทนบังคับคดี

แนวคิดหลักคืออนุญาตให้เจ้าพนักงานบังคับคดีใช้เครื่องมือทางดิจิทัลเพื่อปฏิบัติงาน การเข้าถึงข้อมูล เกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้จึงควรถูกพิจารณาอย่างรอบคอบ (โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเข้าถึงทะเบียนหรือ ฐานข้อมูลออนไลน์หรือแม้แต่การใช้โดเมน) ในประเด็นที่เกี่ยวกับการใช้โดเมน เจ้าพนักงานบังคับคดีควรปฏิบัติตามกฎหมายระดับประเทศเกี่ยวกับการใช้งานดังกล่าว

เจ้าพนักงานบังคับคดีควรที่จะได้มีโอกาสในการใช้เครื่องมือทางดิจิทัล มีความรู้ในการใช้เครื่องมือ ดิจิทัล ในขณะที่มีความเป็นไปได้ที่จะไม่ใช้เครื่องมือดิจิทัล เจ้าพนักงานบังคับคดีควรมีอำนาจในการปรับ มาตรการบังคับตามสถานการณ์ของเจ้าหนี้และของลูกหนี้ และดำเนินการบังคับตามขั้นตอนที่ไม่ใช่ทางดิจิทัล

ควรมีการเชื่อมโยงระหว่างการบังคับคดีทางดิจิทัลกับการบังคับคดีที่ไม่ใช่ดิจิทัล: เมื่อมีการยึดทรัพย์สิน หรือมาตรการบังคับคดีอื่น ๆ ได้ถูกบังคับใช้ทางออนไลน์และเกิดข้อขัดข้องขึ้น ควรสามารถดำเนินการต่อไปใน รูปแบบที่ไม่ใช่ดิจิทัลได้เพื่อไม่ให้สูญเสียผลประโยชน์และขั้นตอนของการที่ได้กระทำไปแล้ว ในทางกลับกัน ขั้นตอนการบังคับคดีที่ไม่ใช่ดิจิทัลควรจะสามารถดำเนินการต่อแบบดิจิทัลได้ เจ้าพนักงานบังคับคดีควรสามารถ เข้าไปแทรกแซงได้เสมอ ทำให้สามารถยุติหรือแก้ไขการบังคับคดีทางดิจิทัลได้ อีกทั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีควรมี อำนาจที่จะลบล้างการตัดสินใจของปัญญาประดิษฐ์ที่ไม่สอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของการบังคับคดี

๔. ขั้นตอนการบังคับคดีดิจิทัล

หลังจากที่ได้มีการกำหนดหลักการทั่วไปในการยึดทรัพย์สินทางดิจิทัลแล้ว (เช่น การยึดทางระบบดิจิทัล ขณะที่ยังสามารถยึดทรัพย์สินตามขั้นตอนปกติที่ไม่ใช่ทางดิจิทัลได้อยู่เช่นเดิม) จุดเน้นในหัวข้อนี้ คือการเข้าถึง ข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อกฎหมายของประเทศสมาชิกกำหนดให้มีการแสดงรายการทรัพย์สินดิจิทัลหรือการ ลงทะเบียนทางดิจิทัลสำหรับทรัพย์สินบางอย่าง เจ้าพนักงานบังคับคดีควรได้รับอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูลทรัพย์สิน เหล่านั้นได้ โดยควรใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อดำเนินการตามคำสั่งบังคับคดี เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพใน การบังคับคดีจึงควรกำหนดให้มีความเป็นไปได้ของการประมวลผลทางอิเล็กทรอนิกส์ด้วย กฎหมายภายในประเทศ ควรสร้างความเป็นไปได้ในการประมวลทรัพย์สินที่ถูกยึดขายทอดตลาดทางอิเล็กทรอนิกส์ อย่างไรก็ตาม สิทธิของคู่สัญญายังคงได้รับการเก็บรักษาไว้ตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของขั้นตอนทางดิจิทัล (เช่น การสื่อสารข้ามพรมแดนที่ปลอดภัย - secure cross-border communication) กฎหมายภายในประเทศ ควรจัดระบบข้อมูลแบบกระจายอำนาจสำหรับการสื่อสารข้ามพรมแดนเพื่ออำนวยความสะดวกในการ แลกเปลี่ยนเอกสาร คำขอ แบบฟอร์มทางกฎหมาย หลักฐาน หรือข้อมูลอื่น ๆ ในลักษณะที่ปลอดภัยและเชื่อถือได้

โดยเป็นไปตามข้อกำหนดของการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอนการบังคับคดี รัฐควรจัดให้มีการทำงานร่วมกันของระบบดิจิทัลระดับชาติและกำหนดความช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างประเทศ

๕. การบังคับคดีสินทรัพย์ดิจิทัล

เพื่อให้สามารถดำเนินการบังคับคดีกับสินทรัพย์ดิจิทัลได้ จะต้องปรับเปลี่ยนขั้นตอนในการค้นหาและยึดสินทรัพย์ดิจิทัล เช่น กฎหมายภายในประเทศควรกำหนดขั้นตอนการยึดที่ปรับให้เข้ากับสินทรัพย์ดิจิทัล ตามกรอบแนวทางกฎหมายของตน เจ้าพนักงานบังคับคดีเท่านั้นที่ได้รับอนุญาตโดยกฎหมายภายในประเทศ ควรสามารถเข้าถึงสินทรัพย์ดิจิทัลของบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินการตามสิทธิการบังคับคดีซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยกฎหมายที่บังคับคดี แต่กฎหมายภายในประเทศควรกำหนดด้วยว่า ผู้พิพากษาสามารถสั่งมาตรการชั่วคราวเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลเพื่อปกป้องสิทธิของเจ้าหนี้ที่ยังไม่มีสิทธิบังคับคดีได้ เมื่อเจ้าหนี้มีสิทธิที่สามารถบังคับคดีได้ เจ้าพนักงานบังคับคดีควรจะสามารถดำเนินการตามมาตรการชั่วคราวหรือมาตรการระหว่างการดำเนินการโดยไม่จำเป็นต้องได้รับอนุญาตจากศาล

๖. การใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการบังคับคดี

ปัญญาประดิษฐ์มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเจ้าพนักงานบังคับคดีในการประเมินมาตรการบังคับคดีที่เหมาะสม ในขณะที่ยังคงต้องรับประกันสิทธิในการอุทธรณ์คำพิพากษาเพื่อชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นระหว่างการบังคับคดีโดยอัตโนมัติ สิ่งสำคัญคือต้องอนุญาตให้เจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถตั้งค่ากลไก "การบังคับคดีอัจฉริยะ" ได้ ดังที่ในบางประเทศได้เริ่มใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สินของลูกหนี้โดยการใช้ขั้นตอน วิธีการ และปัญญาประดิษฐ์เพื่อช่วยให้เจ้าพนักงานบังคับคดีเลือกวิธีการบังคับคดีที่เหมาะสมกับทรัพย์สินได้ เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพนี้ไม่เพียงแต่เร่งรัดการบังคับคดี แต่ยังเพิ่มอัตรา การได้รับชำระหนี้อีกด้วย การใช้เทคโนโลยีบล็อกเชนยังเป็นกุญแจสำคัญสำหรับเจ้าพนักงานบังคับคดีร่วมกับลูกหนี้และเจ้าหนี้ ในการกำหนดกระบวนการอัตโนมัติของการบังคับคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อชำระเงินด้วยสกุลเงินดิจิทัล

๗. การยึดทรัพย์สินเงินคริปโต

การเข้าถึงทรัพย์สินคริปโต (crypto-asset) และขั้นตอนการยึด crypto-asset ควรมีการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการกำหนดให้ลงทะเบียน crypto-asset ในระดับรัฐและภาระผูกพันสำหรับลูกหนี้ในการชี้แจงสินทรัพย์ดิจิทัลของลูกหนี้ต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีที่รับผิดชอบในการบังคับคดี กฎหมายภายในประเทศในกรณีที่ไม่มีภาระลงทะเบียนสินทรัพย์ crypto ควรให้เป็นภาระหน้าที่ของลูกหนี้ในการชี้แจงสินทรัพย์ crypto ต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีที่รับผิดชอบในการบังคับคดี หน้าที่ชี้แจงดังกล่าวยังคงควรตกอยู่กับบุคคลอื่นที่เป็นเจ้าของหรือผู้จัดการสินทรัพย์ดิจิทัล

กฎหมายภายในประเทศควรกำหนดบทลงโทษสำหรับการไม่ชี้แจงทรัพย์สินคริปโต เช่น การลงโทษทางการเงิน หรือมาตรการทางเลือกอื่น ๆ เช่น การเพิกถอนเอกสารชั่วคราว ได้แก่ หนังสือเดินทาง ใบขับขี่ เป็นต้น นอกจากนี้ กฎหมายภายในประเทศควรกำหนดให้มีการจำกัดสิทธิบางประการได้ หากเป็นไปตามจารีตประเพณีทางกฎหมาย

กฎหมายภายในประเทศควรกำหนดว่า การที่ลูกหนี้ปฏิเสธที่จะให้ความร่วมมือในการดำเนินการตามสิทธิในการบังคับคดีถือเป็นองค์ประกอบของความผิดทางอาญา ในคดีล้มละลายหรือความผิดอื่น (เรื่องครอบครัว

ละเมิด ฯลฯ) นอกจากนี้ กฎหมายดังกล่าวควรกำหนดว่าระหว่างการยึดสินทรัพย์ดิจิทัลที่อยู่ในมือของบุคคลที่สาม (เช่น แพลตฟอร์มแลกเปลี่ยน) หรือการยึดในมือของลูกค้านี้ Global Code of Digital Enforcement มีหลักการทั่วไปเกี่ยวกับกระบวนการทางแพ่งของการบังคับคดีทางดิจิทัล

หัวข้อที่ ๔ การนำเสนอ “การบังคับคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ของกรมบังคับคดีเพื่อนำไปสู่ LED 5G

โดย นายเสกสรร สุขแสง รองอธิบดีกรมบังคับคดี

พัฒนาการการให้บริการด้านการบังคับคดีแพ่งของกรมบังคับคดี

๑. กรมบังคับคดีได้เริ่มนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในกระบวนการบังคับคดีแพ่ง ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๔๓ (ค.ศ. ๒๐๐๐) โดยให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบันทึกรายละเอียดแห่งทรัพย์สินและข้อมูลต่างเกี่ยวกับคดีนั้นๆ ลงในระบบสารสนเทศให้ครบถ้วนเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการบังคับคดี

๒. การยึดทรัพย์เป็นกระบวนการบังคับคดีอย่างหนึ่ง คือ การเอาทรัพย์มาอยู่ในความดูแลของเจ้าพนักงานบังคับคดีเพื่อรวบรวมและนำทรัพย์นั้นออกขายทอดตลาด หรือจำหน่ายโดยวิธีอื่นๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้เพื่อนำเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดมาชำระหนี้ให้กับเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา ซึ่งในทางปฏิบัติ เจ้าพนักงานบังคับคดีต้องออกไปดำเนินการยึดอสังหาริมทรัพย์ของลูกค้าหนี้ตามคำพิพากษา ณ ที่ทรัพย์ตั้งอยู่ และเมื่อมีคดีที่อยู่ในขั้นตอนการบังคับคดีจำนวนมาก ทำให้เจ้าพนักงานบังคับคดีของกรมบังคับคดีที่มีอยู่ไม่เพียงพอในการออกไปยึดอสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทรัพย์ตั้งอยู่ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่รองรับจำนวนคดีแพ่งที่มีมากขึ้น และเป็นการอำนวยความสะดวกแก่คู่ความ รวมทั้งเป็นการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ตลอดจนยังทำให้เจ้าพนักงานบังคับคดีสามารถปฏิบัติงานขั้นตอนอื่นในส่วนที่รับผิดชอบได้มากขึ้น จึงได้มีการออกระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการบังคับคดีของเจ้าพนักงานบังคับคดี (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๔๔ เพิ่มเติม บทที่ ๓/๑ การยึดอสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทำการ โดยผู้นายัดไม่ต้องนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปทำการยึดทรัพย์ ณ ที่ทรัพย์ตั้งอยู่ แต่ให้ผู้นายัดยื่นคำแถลงขอยึดอสังหาริมทรัพย์พร้อมนำส่งเอกสารให้ครบถ้วน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาจะมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีจะไปดำเนินการยึดอสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทรัพย์ตั้งอยู่ เนื่องจากสภาพทรัพย์มีรายละเอียดมาก มีโครงสร้างซับซ้อน เช่น โรมแรม โรงงาน เป็นต้น หรือมีราคาประเมินตั้งแต่ ๒๐ ล้านบาทขึ้นไป

๓. สืบเนื่องจากการยึดทรัพย์ ณ ที่ทำการ กรมบังคับคดีได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในกระบวนการบังคับคดีแพ่งมากยิ่งขึ้น โดยเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๔๖ โดยกรมบังคับคดีได้จัดให้มีระบบงานยึดอสังหาริมทรัพย์ ณ ที่ทำการ และระบบงานขายทอดตลาดทรัพย์สิน โดยให้เจ้าพนักงานบังคับคดีบันทึกรายละเอียดแห่งทรัพย์สินและข้อมูลต่างเกี่ยวกับคดีนั้นๆ ลงในระบบสารสนเทศให้ครบถ้วนเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการบังคับคดีชั้นขายทอดตลาดทรัพย์และจัดเก็บสถิติคดีต่อไป ระบบงานดังกล่าวถือเป็นระบบปฏิบัติการหลักของกรมบังคับคดี ที่กรมบังคับคดีได้มีการพัฒนาโดยตลอด ทั้งในด้านการยึดทรัพย์ การอายัดทรัพย์ และการขายทอดตลาดทรัพย์ ส่งผลให้ข้อมูลการบังคับคดีแพ่งถูกบันทึกไว้ในระบบงานบังคับคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ เจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โจทก์ จำเลย คู่ความ และผู้มีส่วนได้เสีย สามารถตรวจสอบและติดตามข้อมูลการบังคับคดีในระบบงานอิเล็กทรอนิกส์ได้ รวมถึงการนำระบบเดินหมายและประกาศมาใช้ ซึ่งเป็นการส่งคำคู่ความ (ส่งหมาย) และเก็บพิกัดที่ตั้งทรัพย์และสถานที่ส่งหมายทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยเชื่อมโยงระบบกับ Google map เพื่อช่วยให้เจ้าหน้าที่และผู้ให้บริการตรวจสอบที่ตั้งทรัพย์ได้อย่างแม่นยำ และรวดเร็วยิ่งขึ้น

๔. เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙ กรมบังคับคดีได้เริ่มนำระบบการเสนอราคาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Offering Auction) มาใช้ในการขายทอดตลาดทรัพย์สิน เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางการซื้อทรัพย์สิน ทำให้ประชาชนที่ไม่สะดวกเดินทางมายังสถานที่ขายทอดตลาดของกรมบังคับคดีหรือสำนักงานบังคับคดีจังหวัดหรือสาขาสามารถเสนอราคาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยกำหนดให้สำนักงานเครือข่าย (Node) สามารถเสนอราคาไปยังสำนักงานบังคับคดีที่เป็นสำนักงานศูนย์กลาง (Center) ซึ่งปัจจุบันนี้มีสำนักงานบังคับคดีที่สามารถใช้สำนักงานบังคับคดีเป็นสำนักงานศูนย์กลาง (Center) ได้แก่ สำนักงานบังคับคดีแพ่ง กรุงเทพมหานคร ๑ - ๖ สำนักงานบังคับคดีจังหวัดเชียงใหม่ และสำนักงานบังคับคดีจังหวัดขอนแก่น และสามารถส่งคำสั่งซื้อไปยังสำนักงานบังคับคดีจังหวัดที่เป็นเครือข่าย (Node) ได้ รวม ๙ แห่ง ได้แก่ นนทบุรี นครปฐม พิษณุโลก สุราษฎร์ธานี สงขลา นครราชสีมา ขอนแก่น ชลบุรี และเชียงใหม่ เป็นการอำนวยความสะดวกและช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางของประชาชน

๕. เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๑ กรมบังคับคดีนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการส่งเงินมัดจำ โดยให้นายจ้างผู้รับการมัดจำที่มีหน้าที่นำส่งเงินของลูกจ้างตามที่เจ้าพนักงานบังคับคดีได้มัดจำไป สามารถส่งเงิน หรือแจ้งเหตุขัดข้องในการส่งเงินทางระบบการรับ - ส่งเงินมัดจำได้ เพื่อเป็นการลดขั้นตอน ลดค่าใช้จ่าย และลดการใช้กระดาษ

๖. ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ กรมบังคับคดีได้นำระบบการลงทะเบียนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ล่วงหน้ามาใช้ ด้วยการเพิ่มช่องทางการลงทะเบียนซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งระบบดังกล่าวเชื่อมโยงกับระบบการค้นหาทรัพย์สินที่อยู่ระหว่างประกาศขายทอดตลาดทั่วประเทศของกรมบังคับคดีทางเว็บไซต์ของกรมบังคับคดี และแอปพลิเคชัน LED Property ประชาชนสามารถค้นหาทรัพย์สินที่ทำการขายทอดตลาดและลงทะเบียนเข้าซื้อขายอสังหาริมทรัพย์ล่วงหน้าในรายการที่สนใจได้ทันที นอกจากนี้ ระบบดังกล่าวยังสามารถตรวจสอบสถานะรายการทรัพย์สินที่จะทำการขายได้ด้วยตนเองผ่านทางโทรศัพท์เคลื่อนที่ ทำให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย

๗. เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๔ กรมบังคับคดีได้นำระบบการรับ - ส่งเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) สำหรับการบังคับคดีแพ่งมาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยคู่ความสามารถยื่นคำร้องเพื่อขอรับบริการผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยนำมาใช้กับการยื่นคำขออายัดทรัพย์สินทางอิเล็กทรอนิกส์ก่อน ต่อมาวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔ จึงได้นำมาใช้ในการยื่นคำขอยึดทรัพย์สินทางอิเล็กทรอนิกส์ในสำนักงานบังคับคดีต่าง ๆ จำนวน ๓๑ สำนักงาน และในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้มีการนำระบบดังกล่าวมาใช้ในสำนักงานบังคับคดีต่าง ๆ ทั่วประเทศ

๘. กรมบังคับคดีได้นำระบบ EDC Payment สำหรับชำระเงินหลักประกันในการซื้อขายจากการขายทอดตลาดมาใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ และเปิดให้บริการจ่ายเงินด้วยวิธีโอนเงินเข้าบัญชีธนาคารของผู้มีส่วนได้ในคดีแพ่งพร้อมกันทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เป็นต้นมา รวมทั้งมีการรับวางเงินค่าใช้จ่ายในคดีผ่าน Internet Banking เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่คู่ความในการวางเงินค่าใช้จ่ายในคดีเพิ่มเติม

๙. นอกจากการบังคับคดีแพ่ง ซึ่งประกอบด้วยการยึด อายัด และจำหน่ายทรัพย์สินแล้ว กรมบังคับคดีมีภารกิจด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่ลูกหนี้ที่ไม่ต้องถูกยึด อายัด หรือขายทอดตลาดทรัพย์สิน และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๓ กรมบังคับคดีได้เพิ่มช่องทางการยื่นคำร้องไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่ออำนวยความสะดวก รวดเร็ว และประหยัด ให้แก่ลูกหนี้ตามคำพิพากษาชั้นบังคับคดีมากยิ่งขึ้น โดยลูกหนี้สามารถยื่นคำร้องขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาทผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์

ทางเว็บไซต์กรมบังคับคดี (www.led.go.th) จากนั้นระบบจะแจ้งผลวันนัด และวันเลื่อนนัดใกล้เคียงข้อพิพาทผ่านทางอีเมลที่ลูกหนี้ได้แจ้งไว้ โดยลูกหนี้ไม่ต้องมาติดต่อด้วยตนเอง เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการลดความแออัดลดความเสี่ยง และลดโอกาสการติดเชื้อของโรคระบาดที่อาจเกิดขึ้นต่อประชาชนและเจ้าหน้าที่กรมบังคับคดี และกรมบังคับคดีได้ยกระดับการให้บริการด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดีด้วยการนำนวัตกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพในการบริการในรูปแบบ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน Session Call ซึ่งแอปพลิเคชันดังกล่าวสามารถดาวน์โหลดได้ทั้งระบบ Android และ IOS

๑๐. นอกจากนี้ กรมบังคับคดีได้มีการพัฒนาแอปพลิเคชันต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่คู่ความผู้มีส่วนได้เสีย และประชาชนทั่วไป ในการรับบริการ ตรวจสอบ และค้นหาข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับคดีแพ่ง ได้แก่

๑๐.๑ LED Property ค้นหาทรัพย์สินขายทอดตลาด

๑๐.๒ LED Property Plus ค้นหาทรัพย์สินขายทอดตลาดที่เป็นห้องชุดใกล้แนวเขตรถไฟฟ้ทุกสาย

๑๐.๓ LED Debt Info เพื่อตรวจสอบสถานะคดีแพ่ง ตรวจสอบยอดเงินอายัด และยอดหนี้

๑๐.๔ LED QUEUE ระบบการรับจองคิวการบังคับคดีล่วงหน้า

๑๐.๕ LED Streaming เพื่อชมการถ่ายทอดสดการขายทอดตลาดของกรมบังคับคดีและสำนักงานบังคับคดีจังหวัดทั่วประเทศ

ก้าวต่อไปของระบบการบังคับคดีแพ่งและกรมบังคับคดี

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID- 19) ที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ส่งผลให้เศรษฐกิจทั่วโลกหยุดชะงัก แต่อีกด้านหนึ่งของสถานการณ์ดังกล่าวเป็นโอกาสที่ดีในการผลักดันให้คู่ความ ผู้มีส่วนได้เสีย ประชาชนทั่วไป รวมถึงเจ้าพนักงานบังคับคดีเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในการใช้ระบบการบังคับคดีทางอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น เนื่องจากเป็นทางเลือกให้คู่ความและผู้มีส่วนได้เสียสามารถดำเนินการบังคับคดีหรือตรวจสอบข้อมูลการบังคับคดีได้โดยไม่ต้องเดินทางไปพบเจ้าพนักงานบังคับคดีที่กรมบังคับคดีหรือสำนักงานบังคับคดีจังหวัดหรือสาขา เป็นการลดการเดินทาง การพูดคุย การพบปะ ลดความเสี่ยงในการติดเชื้อของโรคดังกล่าว

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ นี้ กรมบังคับคดีมีนโยบายในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อยกระดับศักยภาพกระบวนการบังคับคดีและการบริการให้กับประชาชน ภายใต้พื้นฐานแนวคิด “Change Better To Be LED 5G” โดยมุ่งเน้นพัฒนาองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง ทันสมัย เปิดกว้างและเชื่อมโยงกันรองรับต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาการให้บริการตอบสนองต่อความต้องการและประโยชน์สุขแก่ประชาชน ภายใต้กลยุทธ์ที่สำคัญ ๕ ด้าน ประกอบด้วย ๑. Growth Mindset พัฒนารอบความคิดเพิ่มศักยภาพบุคลากร ๒. Good Plan & Process วางแผนงานและกระบวนการที่เป็นเลิศ ๓. Good Communication & Collaboration เน้นการสื่อสารเชิงรุก สร้างความรู้และบูรณาการทำงานร่วมกัน ๔. Good Service ยกระดับคุณภาพการให้บริการประชาชน และ ๕. Great Digital Organization พัฒนาสู่ความเป็นองค์กรดิจิทัล ดังนั้น การพัฒนากระบวนการบังคับคดีให้มีประสิทธิภาพ เช่น การให้บริการด้วยความรวดเร็ว ลดขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน ประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้รับบริการ โดยการนำระบบเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้น นอกเหนือจากการพัฒนาระบบปฏิบัติการพื้นฐานให้รองรับกับสถานะที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งด้าน

เทคโนโลยี กฎหมาย ความต้องการของทุกภาคส่วน และความท้าทายใหม่ ๆ ที่อาจเกิดขึ้น กรมบังคับคดีได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนา ดังนี้

๑. กรมบังคับคดีได้พัฒนาระบบการเสนอราคาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Offering Auction) ให้ผู้สนใจซื้อทรัพย์สินสามารถใช้คอมพิวเตอร์ส่วนตัวหรือโทรศัพท์มือถือเพื่อส่งคำสั่งซื้อจากสถานที่ใดก็ตามไปยังสำนักงานบังคับคดีจังหวัดหรือสาขาทุกแห่งได้ โดยไม่ต้องไปดำเนินการประมูลซื้อทรัพย์สิน สำนักงานบังคับคดีจังหวัดที่เป็นสำนักงานเครือข่าย (Node) เพื่อให้ผู้สนใจซื้อทรัพย์สินสามารถเข้าถึงการขายทอดตลาดของกรมบังคับคดีได้มากขึ้น

๒. เมื่อพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓๐) พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้บัญญัติเพิ่มเติมให้มีกฎกระทรวงที่กำหนดวิธีการขายทอดตลาดโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ไว้ในมาตรา ๓๓๑ กรมบังคับคดีจึงได้เร่งพัฒนาระบบการประมูลขายทอดตลาดทางอิเล็กทรอนิกส์ (e- Auction) เพื่อเป็นการรองรับความต้องการเข้าซื้อทรัพย์สินของกรมบังคับคดี ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการของรัฐได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทาง โดยสามารถเสนอราคาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งการจัดทำร่างกฎกระทรวง เรื่อง การขายทอดตลาดทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อใช้บังคับกับกรณีดังกล่าวอีกด้วย ระบบดังกล่าวผู้สนใจซื้อทรัพย์สินจากการขายทอดตลาดของกรมบังคับคดีจะสามารถดำเนินการผ่านระบบตั้งแต่การค้นหาทรัพย์สิน ทราบกำหนดขาย การวางเงินประกัน และการเข้าเสนอราคา

๓. การพัฒนาสู่องค์กรไร้กระดาษ แม้กรมบังคับคดีจะได้พัฒนารูปแบบการให้บริการไปสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์มาระยะหนึ่งแล้ว ยังคงการให้บริการในรูปแบบคู่ขนานกับการบริการรูปแบบเดิมเพื่อสร้างความพร้อมให้แก่ผู้รับบริการ แต่ทั้งนี้ กรมบังคับคดีมีเป้าหมายที่จะสามารถให้บริการการบังคับคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างเต็มรูปแบบ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาทบทวนกระบวนการทำงานทั้งหมดเพื่อปรับลด และนำเทคโนโลยีมาใช้ทดแทน เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการจากกรมบังคับคดีด้วยความสะดวก รวดเร็ว และลดต้นทุน ลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาติดต่อเพื่อขอรับบริการ และเป็นการเตรียมความพร้อมแก่ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป ในการรับมือกับความท้าทายต่อสถานการณ์ที่ไม่อาจคาดหมายได้ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

หัวข้อที่ ๕ การอภิปรายแบบกลุ่ม “ตัวอย่างของแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการขายทอดตลาดทางอิเล็กทรอนิกส์ (Example of Best Practices in e-Auction)”

ดำเนินรายการโดย นางสาวพัชรวัลย์ ตันทประศาสน์ นิติกรชำนาญการ กรมบังคับคดี
ผู้ร่วมอภิปราย ๖ ท่าน ได้แก่ ๑. คุณ Patrick Gielen เลขาธิการสภาเจ้าพนักงานบังคับคดีระหว่างประเทศ (International Union of Judicial Officers: UIHJ) ๒. คุณ Dovile Satkauskiene ผู้อำนวยการสำนักงานบังคับคดีสาธารณรัฐลิทัวเนีย ๓. คุณ Lukman Hakim Bin Abu Bakar Sidek ผู้แทนจากสำนักงานบังคับคดีประจำศาลสหพันธรัฐแห่งมาเลเซีย ๔. คุณ Yosuke Kanagae ทนายความหุ้นส่วน นากาชิมะ โอนะ แอนด์ สีนะมะสึ (Nagashima Ohno & Tsunematsu) ประเทศญี่ปุ่น ๕. คุณ Nguyen Thi Ngan ผู้ตรวจสอบประจำสำนักงานอำนวยการบังคับคดีแพ่ง กรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ๖. คุณ Vikram Nair รองหัวหน้าแผนกการระงับข้อพิพาท ราจา แอนด์ ทานน์ สิงคโปร์ (Rajah & Tann Singapore LLP)

<p>คุณ Patrick Gielen</p>	<p>การดำเนินการขายทอดตลาดของอสังหาริมทรัพย์ในราชอาณาจักรเบลเยียม ดำเนินการผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ที่เรียกว่า BIDDIT (ออนไลน์) ซึ่งเริ่มใช้งานตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๑</p> <p>การขายทอดตลาดในสถานที่ขายทอดตลาดตามปกติ จะมีขึ้นทุกสัปดาห์สำหรับทั้ง ๑๓ เขตปกครอง โดยเจ้าพนักงานบังคับคดีที่มีหน้าที่จะดำเนินการขายทอดตลาด ณ สถานที่ที่ยึดทรัพย์</p> <p>ในการเข้าสู่ราคาทางอิเล็กทรอนิกส์ของเจ้าพนักงานบังคับคดี จะมีหน่วยงานที่รับผิดชอบแพลตฟอร์มสำหรับดำเนินการขายทอดตลาด เรียกว่า secure national central register for judicial public auctions</p> <p>ตัวอย่างของแพลตฟอร์มออนไลน์ดังกล่าวคือ CNHB ซึ่งเป็นผู้จัดการแพลตฟอร์มนี้จำกัดเฉพาะเจ้าพนักงานบังคับคดี ผู้สมัคร หรือผู้ซื้อ</p> <p>ในการลงทะเบียนเข้าสู่ราคาจะต้องเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีเอกสารยืนยันตัวตนและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้ลงทะเบียนเข้าสู่ราคา</p>
<p>คุณ Dovile Satkauskiene</p>	<p>ระบบข้อมูลกลาง เริ่มขึ้นเมื่อต้นเดือนสิงหาคม ในปี ๒๕๕๘ เพื่อที่จะพัฒนากระบวนการบังคับคดีและเพื่อลดภาระงานของเจ้าพนักงานบังคับคดีในสาธารณรัฐลิทัวเนีย ระบบนี้ถูกควบคุมกำกับดูแลโดยกระทรวงยุติธรรม และมีลักษณะเป็นกลุ่มก้อนของข้อมูล ทั้งนี้ ระบบการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์มีลักษณะเป็นระบบย่อยของระบบข้อมูลกลางดังกล่าว</p> <p>ระบบนี้มีจุดประสงค์หลักในการรวบรวมและจัดการการบังคับคดีในคดีต่าง ๆ และมีการบูรณาการกับระบบอื่น ๆ ของรัฐอย่างใกล้ชิด อีกทั้งยังสร้างโอกาสในการรวบรวมข้อมูลจากคดีต่าง ๆ และสามารถเริ่มการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยตรง นอกจากนี้ยังมีระบบในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติสำหรับข้อมูลต่าง ๆ ผู้เกี่ยวข้องทุกคนสามารถเชื่อมต่อกับระบบและสามารถตรวจสอบข้อมูลคดีรวมถึงสามารถยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานบังคับคดีได้โดยตรงผ่านระบบดังกล่าว นอกจากนี้เจ้าพนักงานบังคับคดีแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น ๆ ยังสามารถใช้งานระบบได้ด้วย เช่น กองบังคับคดีล้มละลาย และเทศบาล และบริษัทเอกชนต่าง ๆ สามารถยื่นคำขอต่อเจ้าหน้าที่เพื่อเปิดการประมูลและขายทรัพย์ของตนผ่านระบบการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ได้</p> <p>การประมูลแต่ละครั้งจะถูกจัดขึ้นโดยฝ่ายเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สามารถเข้าถึงและใช้ระบบกลางนี้ โดยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์ที่ถูกนำขึ้นประมูลนั้นจะถูกรวบรวมจัดการ และจัดเก็บในระบบข้อมูลกลางแล้วจึงนำไปใช้ในระบบการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ หลังจากขั้นตอนสำคัญต่าง ๆ ได้เสร็จสิ้นลงแล้ว การประมูลดังกล่าวจะถูกประกาศเผยแพร่ทางออนไลน์ ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่สามารถนำทรัพย์ขึ้นประมูลได้ทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นสังหาริมทรัพย์ หรืออสังหาริมทรัพย์ก็ตาม</p>

ผู้เข้าร่วมการประมูลทุกคนจะต้องเข้าสู่ระบบการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบของธนาคารหรือระบบลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เชื่อถือได้ หลังจากนั้นผู้เข้าร่วมการประมูลจะต้องกรอกข้อมูลส่วนบุคคล ให้ความยินยอมในการปฏิบัติตามข้อกำหนดและเงื่อนไข รวมถึงชำระค่าธรรมเนียมในการเข้าร่วมเป็นจำนวนร้อยละ ๑๐ ของราคาเริ่มต้นของทรัพย์สินที่ถูกขายในการประมูล โดยไม่มีค่าธรรมเนียมในการเข้าร่วมอื่น ๆ เพิ่มเติมอีก

ระบบการประมูลจะมีลักษณะคล้ายกับการประมูลเอกชนทั่วไป เช่น การประมูลสินค้าในเว็บของ e-Bay ระยะเวลาประมูลและข้อกำหนดจะแตกต่างกันไปในแต่ละครั้ง โดยขึ้นอยู่กับราคาของทรัพย์สินสำหรับการประมูลที่จัดขึ้นโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือแล้วแต่ผู้จัดการประมูลจะเป็นผู้กำหนด

ในการประมูลนั้น ผู้เข้าสู่ราคาทุกคนจะเข้าร่วมแบบไม่เปิดเผยตัวตน และสามารถประมูลได้ ๒ รูปแบบ คือ แบบที่ผู้เข้าสู่ราคาจะต้องระบุราคาที่ต้องการประมูลในแต่ละครั้งเองซึ่งจะต้องไม่ต่ำกว่าราคาเริ่มต้น และแบบที่ผู้เข้าสู่ราคากำหนดราคาขั้นต่ำและขั้นสูง รวมถึงจำนวนของช่วงราคาที่เพิ่มในแต่ละครั้ง ซึ่งระบบจะทำการเข้าสู่ราคาให้เองตามที่ผู้เข้าสู่ราคากำหนดไว้ และในกรณีที่มีผู้เข้าสู่ราคาเป็นจำนวนมากในช่วงเวลาใกล้สิ้นสุดการประมูล จะมีการยืดเวลาประมูลออกไปอีก ๕ นาทีภายหลังการประมูลสิ้นสุดลง ผู้ชนะการประมูลจะได้รับแจ้งโดยอัตโนมัติให้ชำระราคาทรัพย์สินส่วนที่เหลือภายในระยะเวลาที่กำหนด สำหรับผู้เข้าสู่ราคาคนอื่น ๆ จะได้รับค่าธรรมเนียมการเข้าร่วมประมูลคืน แต่หากผู้ชนะการประมูลไม่ชำระราคาทรัพย์สินส่วนที่เหลือคืนภายในกำหนด ค่าธรรมเนียมการเข้าร่วมประมูลจะไม่ถูกคืนให้ผู้ชนะการประมูล แต่จะถูกใช้ในกระบวนการบังคับคดีต่อไป ทั้งนี้ กระบวนการทุกอย่างจะถูกทำผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด

ข้อดีของกระบวนการนี้ คือ การทำให้กระบวนการบังคับคดีนั้นเรียบง่ายขึ้น รวมถึงมีค่าใช้จ่ายที่น้อยลง เมื่อพิจารณาจากตัวเลขทางสถิติแล้ว ระบบการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ถูกใช้เพิ่มขึ้นเนื่องมาจากความโปร่งใสและความยุติธรรมของระบบ รวมถึงความสะดวกและความปลอดภัยของธุรกรรม กล่าวโดยสรุปแล้วระบบอิเล็กทรอนิกส์แสดงให้เห็นว่าเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมที่จะนำมาปรับใช้กับระบบการบังคับคดีต่อไป

จากที่ได้ฟังบรรยายจากผู้เข้าร่วมทุกท่านแล้ว ดิฉันเห็นว่าพวกเรามีการดำเนินการหลายอย่างที่เหมือนกัน ทางฝั่งยุโรปนั้นไม่ได้มีข้อมูลการบังคับคดีของทางฝั่งเอเชียมากนัก ฉะนั้นจึงคิดว่าการประชุมในครั้งนี้มีประโยชน์อย่างมากสำหรับการพัฒนาระบบการบังคับคดีให้ดียิ่งขึ้นเพื่อที่จะได้มีการชำระหนี้ด้วยวิธีการที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใสมากที่สุด พวกเราพร้อมที่จะให้ความร่วมมือและแบ่งปันวิธีปฏิบัติต่อกัน

<p>คุณ Lukman Hakim Bin Abu Bakar Sidek</p>	<p>ระบบ e-Lelong</p> <p>การขายทอดตลาดทรัพย์สินแบบดั้งเดิมในประเทศมาเลเซียนั้นจะถูกจัดขึ้นที่ศาลสูงของประเทศ โดยผู้ประมูลจำเป็นต้องเดินทางไปศาลสูงแต่ละแห่งเพื่อเข้าร่วมการขายทอดตลาดทรัพย์สิน วิธีการดังกล่าวมีความคล่องตัวต่ำและมีข้อจำกัด เช่น การเดินทางไปร่วมประมูลมีค่าใช้จ่ายและต้องใช้เวลาซึ่งทำให้ผู้เข้าสู่ราคาไม่เข้าร่วมการขายทอดตลาดทรัพย์สินมากเท่าที่ควร ส่งผลให้มีการแข่งขันราคากันระหว่างผู้เข้าสู่ราคาต่ำ นอกจากนี้ ยังมีความเสี่ยงเรื่องการรั่วไหลของข้อมูลเนื่องจากการใช้เอกสารในรูปแบบกระดาษ</p> <p>ระบบ e-Lelong เป็นระบบขายทอดตลาดทรัพย์สินอสังหาริมทรัพย์ออนไลน์ของรัฐบาล ระบบทำให้ผู้เข้าสู่ราคาสามารถเข้าร่วมการขายทอดตลาดทรัพย์สินได้โดยไม่ต้องเดินทางไปศาล และช่วยให้การค้นหาทรัพย์สินสะดวกยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีประโยชน์กับการรักษาความลับของผู้เข้าประมูลเนื่องจากไม่ต้องใช้เอกสารในรูปแบบกระดาษ เนื่องจากระบบ e-Lelong นั้น ได้บูรณาการกับระบบ e-Filing และ ระบบ Case Management ของรัฐบาล</p> <p>นอกจากนั้น การที่ผู้เข้าประมูลสามารถเข้าร่วมผ่านอุปกรณ์แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน หรือคอมพิวเตอร์พกพาได้จากทุกสถานที่ที่สามารถช่วยให้ผู้เข้าประมูลประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย และยังมีตัวเลือกจำนวนเสนอซื้อสูงสุดให้ผู้เข้าร่วมสู่ราคาสามารถกำหนดราคาเสนอซื้อสูงสุดของตนเองไว้ได้โดยไม่ต้องร่วมการขายทอดตลาดทรัพย์สินในครั้งนั้นอีกต่อไป โดยที่จำนวนที่ซื้อได้อาจจะต่ำกว่าราคาเสนอซื้อสูงสุดก็ได้</p> <p>ระบบนี้ไม่มีการใช้เอกสารรูปแบบกระดาษซึ่งต่างจากระบบดั้งเดิมจึงทำให้การรักษาความลับของผู้เข้าร่วมมีประสิทธิภาพมากขึ้น การขายทอดตลาดทรัพย์สินแต่ละครั้งมีเจ้าหน้าที่ของศาลเป็นผู้สังเกตการณ์อยู่ที่ศูนย์ปฏิบัติการ e-Lelong ที่ทำการศาลกวางตัน ผลที่ได้จากระบบขายทอดตลาดทรัพย์สินออนไลน์ คือ การขายทอดตลาดทรัพย์สินที่มีการแข่งขันสูง ส่งผลให้ราคาขายทรัพย์สินสูงขึ้นเป็นผลดีต่อลูกหนี้จำนวนของคดีที่ขายทอดตลาดทรัพย์สินสำเร็จก็เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญตลอดช่วงห้าปีที่ผ่านมาเช่นกัน</p>
<p>คุณ Yosuke Kanagae</p>	<p>การประมูลรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ในประเทศญี่ปุ่น</p> <p>๑. ภาพรวมของ e-Auction ในประเทศญี่ปุ่น</p> <p>e-Auction ยังมีข้อจำกัดในประเทศญี่ปุ่น เจ้าหน้าที่สามารถใช้วิธี e-Auction ได้กับอสังหาริมทรัพย์เท่านั้น แตกต่างกับการประมูลภาครัฐ (Public auction) ที่สามารถประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ทั้งอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ ส่วนในคดีล้มละลายและทรัพย์สินจะไม่มีประมูลแบบอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศญี่ปุ่น</p> <p>๒. ภาพรวมขั้นตอนการประมูลอสังหาริมทรัพย์</p> <p>ยกตัวอย่างในกรณีที่ดินอาคารให้สินเชื่อโดยมีการจำนองทรัพย์สินเป็นหลักประกัน และลูกหนี้ผิดนัดในเวลาต่อมา เจ้าหน้าที่ขอยึดทรัพย์สินนั้นและสามารถยื่น</p>

คำร้องในรูปแบบเอกสารกระดาษเพื่อขอให้มีการขายทอดตลาด ได้ในช่วง ๓ - ๖ เดือนนับแต่วันที่ผัดนัด จากนั้นศาลจะมีคำสั่งให้ขายทอดตลาด โดยการประกาศขายทอดตลาดจะประกาศในระบบ BIT system ซึ่งเป็นระบบ e-Auction ในญี่ปุ่น ขั้นตอนการขายทอดตลาดจะดำเนินการใน ๑ เดือนหลังจากการลงประกาศ

ในการขายทอดตลาดมีค่าใช้จ่ายหลัก ๔ ประเภท ได้แก่ ค่าธรรมเนียมการยื่นคำร้อง ค่าอากรแสตมป์ ค่าธรรมเนียมชำระเงิน และภาษีการจดทะเบียนการโอน ศาลจะมีคำสั่งที่ระบุราคาประเมิน ระยะเวลาขายทอดตลาด และวันที่เปิดขายทอดตลาด โดยเมื่อศาลมีคำสั่งจะมีการบันทึกคำสั่งระงับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม และใช้ระยะเวลาตรวจสอบทรัพย์สินประมาณ ๓ - ๔ เดือน จากนั้นศาลจะกำหนดราคาประเมินให้ต่ำกว่าราคาตลาดประมาณร้อยละ ๓๐ และกำหนดราคาขั้นต่ำสำหรับการขายทอดตลาด ซึ่งต่ำกว่าราคาประเมินอีกร้อยละ ๒๐ ดังนั้น ราคาขายจริงอาจต่ำกว่าราคาตลาดได้ถึงร้อยละ ๕๐

๓. ภาพรวมของระบบ BIT system

ระบบ BIT ย่อมาจาก Broadcast Information of Tri-set System ซึ่งเป็นระบบให้ข้อมูลเกี่ยวกับบอสังหาริมทรัพย์ที่จะประมูล โดยสามารถเข้าถึงได้ทางอินเทอร์เน็ต และระบบจะสร้างเอกสารสามฉบับ (Tri-set documents) ซึ่งได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สิน รายงานการสำรวจสภาพทรัพย์สิน และรายงานการประเมินราคา ผู้ใช้ระบบไม่จำเป็นต้องลงทะเบียนเพื่อใช้งานระบบ BIT ผู้ใช้งานสามารถค้นหาทรัพย์สินดูรายละเอียดเกี่ยวกับทรัพย์สิน และดาวน์โหลดเอกสาร

เอกสารสามฉบับจะมีอยู่ในระบบ BIT ฉบับแรก คือ ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพย์สิน ซึ่งจัดทำโดยเสมียนศาล ซึ่งระบุรายละเอียดต่างๆ และสิทธิที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน ฉบับที่สอง คือ รายงานการสำรวจสภาพทรัพย์สิน จัดทำโดยเจ้าพนักงานบังคับคดีของศาล รายงานนี้จะระบุลักษณะของทรัพย์สิน คำให้การของเจ้าของทรัพย์สินหรือผู้ครอบครองทรัพย์สิน และภาพถ่ายทรัพย์สิน เจ้าพนักงานบังคับคดีมีอำนาจเข้าตรวจสอบและถ่ายภาพภายในทรัพย์สิน ฉบับที่สาม คือ รายงานการประเมินราคา จัดทำโดยนักประเมินราคาทรัพย์สิน ซึ่งจะระบุราคาตลาด วิธีการคำนวณ ดังนั้น ศาลจึงใช้รายงานฉบับสุดท้ายนี้ในการกำหนดราคาประเมิน

ผู้เข้าร่วมสู้ราคาจะเสนอโดยใช้ข้อมูลจากเอกสาร Tri-set และจะต้องยื่นสู้ราคาทางไปรษณีย์ เนื่องจากในญี่ปุ่นยังไม่มีประมูลแบบ e-Bidding เนื่องจากปัญหาเกี่ยวกับการระบุตัวตนและความปลอดภัยของข้อมูล ผู้เข้าร่วมประมูลต้องวางเงินประกันร้อยละ ๒๐ ของราคาประเมิน โดยจะคืนให้กับผู้ที่ไม่ชนะการประมูล ส่วนผู้ซื้อได้จะต้องชำระราคาตามกำหนดเวลา หากมีผู้อยู่อาศัยในทรัพย์สินที่ประมูลได้ ผู้ซื้อไม่จำเป็นต้องฟ้องขับไล่ เนื่องจากสามารถร้องขอให้ศาลออกคำสั่งพิเศษ (special order) ได้

	<p>เมื่อได้ชำระราคาซื้อทรัพย์สินแล้ว ศาลจะดำเนินการจ่ายเงินให้เจ้าหนี้ หลังหักค่าใช้จ่ายและภาษีที่เกิดขึ้นในการขายทอดตลาด</p> <p>๔. การประมูลภาครัฐ (Public auction)</p> <p>การประมูลภาครัฐ เป็นการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่รัฐบาลท้องถิ่นหรือหน่วยงานด้านภาษียึดจากผู้ที่ไม่จ่ายภาษี ผ่านเว็บไซต์หลายเว็บไซต์ที่ให้บริการประมูลแบบอิเล็กทรอนิกส์ รัฐบาลท้องถิ่นบางแห่งได้ว่าจ้างหน่วยงานภายนอกในการดูแลเว็บไซต์เหล่านั้น</p> <p>ระบบ BIT system กับการประมูลภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Public e-Auction) มีความแตกต่างกันหลายประการ ในการประมูลภาครัฐ สามารถประมูลทั้งสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ และสามารถชำระเงินผ่านช่องทางออนไลน์หรือการชำระเงินด้วยบัตรเครดิตได้ แต่จะไม่มีเอกสารสามฉบับ (Tri-set documents) และไม่มีคำสั่งพิเศษแทนการฟ้องขับไล่ และผู้ประมูลจะต้องวางเงินประกันในการประมูลภาครัฐร้อยละ ๑๐ ของราคาประเมิน</p> <p>ในปัจจุบัน กระบวนการทางแพ่งโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การยื่นคำร้องทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) และการพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Court hearing) กำลังอยู่ระหว่างการพิจารณาในประเทศญี่ปุ่น</p>
คุณ Nguyen Thi Ngan	<p>ในการนำเสนอ มี ๒ ประเด็นหลัก ประการแรก ได้แก่ การขายทอดตลาดในการบังคับคดีแพ่ง และประเด็นที่สอง คือ การขายทอดตลาดทางอิเล็กทรอนิกส์ในเวียดนาม</p> <p>๑. การขายทอดตลาดในการบังคับคดีแพ่ง เช่นเดียวกับในหลายประเทศ เวียดนามมีการบังคับคดีขายทอดตลาดตามคำพิพากษาทางแพ่งสำหรับอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์มูลค่าตั้งแต่ประมาณ ๔๓๐ USD ขึ้นไป ในส่วนการกำหนดราคาของทรัพย์สินสำหรับการขายทอดตลาด คู่ความจะเจรจาเพื่อหาราคาที่เหมาะสม หากไม่สามารถตกลงกันได้ การประเมินราคาทรัพย์สินจะตกเป็นหน้าที่ของหน่วยงานประเมินราคาทรัพย์สิน โดยคู่ความสามารถตกลงเลือกร่วมกันได้ หากไม่สามารถหาข้อตกลงได้ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะเป็นผู้เลือกและดำเนินการลงนามในสัญญา ในส่วนขั้นตอนการขายทอดตลาดก็จะมีขั้นตอนที่มีลักษณะคล้ายกัน กล่าวคือ คู่ความสามารถเจรจากันเพื่อเลือกหน่วยงานที่จะทำหน้าที่ขายทอดตลาดได้ หากไม่สามารถตกลงกันได้ เจ้าพนักงานบังคับคดีจะเป็นผู้เลือกหน่วยงานที่จะมาทำหน้าที่ขายทอดตลาด</p> <p>เมื่อก้าวถึงกระบวนการยุติธรรมในเวียดนาม แบ่งออกเป็น ๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านการบังคับคดี ส่วนแรก ได้แก่ ฝ่ายบังคับคดี รับผิดชอบการดำเนินการบังคับคดีแพ่ง ซึ่งรวมถึงการขายทอดตลาดทรัพย์สิน ส่วนที่สองได้แก่ ฝ่ายสนับสนุนทางกฎหมาย ที่ให้คำแนะนำและตรวจสอบหน่วยงานและกระบวนการเกี่ยวกับการบังคับคดีขายทอดตลาด</p>

	<p>๒. การขายทอดตลาดทางอิเล็กทรอนิกส์ในเวียดนาม จะพิจารณาจากความสามารถของหน่วยงานที่จะทำหน้าที่ในการขายทอดตลาด โดยหน่วยงานใดประสงค์จะดำเนินการขายทอดตลาดทางอิเล็กทรอนิกส์ต้องมีเว็บไซต์สำหรับขายทอดตลาดและมีคุณสมบัติประกอบ ได้แก่ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถดำเนินการขายทอดตลาดได้ มีบุคลากรที่สามารถใช้ระบบดังกล่าวได้ และแผนปฏิบัติงานรวมถึงมาตรการรองรับปัญหาที่จะเกิดขึ้น เพื่อรับรองประสิทธิภาพของเว็บไซต์ที่ใช้ในการดำเนินการขายทอดตลาด ในปัจจุบันมี ๖ หน่วยงานที่สามารถขายทอดตลาดทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ อย่างไรก็ตาม การขายทอดตลาดทางอิเล็กทรอนิกส์อาจไม่เหมาะสมกับคู่ความหลายกลุ่มโดยเฉพาะผู้ที่อยู่ในพื้นที่ชนบทหรือแม่น้ำ อีกทั้งยังมีข้อกังวลเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในทางที่ผิดจากการสมรู้ร่วมคิด การโกงราคา การแสวงหากำไรอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งมีวิธีแก้ปัญหาเบื้องต้น ได้แก่ การฝึกอบรมสำหรับผู้ประมูล กำหนดข้อบังคับเกี่ยวกับคุณสมบัติของการขายทอดตลาดทางอิเล็กทรอนิกส์ การจัดการและการลงโทษที่เข้มงวดมากขึ้นสำหรับการกระทำ ความผิด และปรับปรุงคุณภาพของเว็บไซต์การขายทอดตลาดทางอิเล็กทรอนิกส์</p>
<p>คุณ Vikram Nair</p>	<p>สำนักงานเจ้าพนักงานบังคับคดีของประเทศสิงคโปร์จะเป็นผู้จัดให้มีการขายทรัพย์สินที่ถูกลยึด ไม่ว่าจะเป็นสังหาริมทรัพย์ หรืออสังหาริมทรัพย์ เช่น บ้าน อาคาร สำนักงาน เรือ เป็นต้น โดยปกติแล้ว สำนักงานเจ้าพนักงานบังคับคดีจะดำเนินการแต่งตั้งบุคคลภายนอก เช่น บริษัทเอกชน เป็นผู้ดำเนินการประมูล ซึ่งผู้ร่วมการประมูลสามารถค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประมูลว่าขายที่ไหน มูลค่าเริ่มต้นเท่าไร วัน เวลา และสถานที่การประมูลที่จัดขึ้นผ่านทางหนังสือพิมพ์และเว็บไซต์ของศาลฎีกาเพื่อให้ผู้ร่วมการประมูลมีเวลาเพียงพอในการการตรวจสอบทรัพย์สิน ภาระผูกพัน หรือหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นทรัพย์สินอย่างละเอียดก่อนเริ่มดำเนินการประมูล อย่างไรก็ตาม การประมูลยังคงดำเนินการในสถานที่จัดการประมูลเท่านั้น</p> <p>แนวทางการใช้ระบบการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศสิงคโปร์ มีวิธีการดำเนินการคล้ายกับ e-Long หรือ ระบบการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศมาเลเซีย โดยการประมูลทรัพย์สินจะเป็นการประมูลแบบเรียลไทม์ ซึ่งเป็นการประมูลสาธารณะ ๓ รอบต่อวัน รอบละไม่เกิน ๑ ชั่วโมง และไม่จำเป็นต้องมีผู้ดำเนินการขายทอดตลาด โดยระบบจะดำเนินการจับคู่ราคาระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายโดยอัตโนมัติ ผู้ประมูลต้องลงทะเบียนก่อนเริ่มการประมูล และต้องวางเงินมัดจำเท่ากับร้อยละ ๑๐ ของราคาประเมิน (reserve price)</p> <p>การประมูลผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์สามารถเข้าถึงได้ง่ายและนำเสนอเนื้อหาผ่านภาพ ๓ มิติรวมถึงข้อมูลทรัพย์สินที่เป็นเรียลไทม์ เมื่อเทียบกับการประมูลผ่านประกาศทางหนังสือพิมพ์ในอดีตที่สามารถประกาศขายทอดตลาดสินทรัพย์ใหญ่ ๆ ได้เพียงสองประเภทเท่านั้น คือสังหาริมทรัพย์และยานพาหนะ การประมูลผ่าน</p>

แพลตฟอร์มออนไลน์สามารถขายทอดตลาดทรัพย์สินได้หลากหลายกว่า อย่างไรก็ตามการประมูลออนไลน์ปัจจุบันยังไม่สมบูรณ์ ยังต้องมีการพัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง

สิ่งที่ต้องพิจารณาในการใช้ระบบ e-Auction คือ

๑. Accessibility of online platform การเข้าถึงของแพลตฟอร์มออนไลน์สมัยก่อน การประมูลทรัพย์สินนั้นสามารถพบได้ในโฆษณาหนังสือพิมพ์หลายหน้า แต่ปัจจุบันจะพบว่าโฆษณาบนหนังสือพิมพ์นั้นมีปริมาณน้อยลง เพราะการประกาศโฆษณานั้นสามารถทำได้ในเว็บไซต์ตลาดขายของบนโลกออนไลน์มากมายหลายเว็บไซต์ สิ่งที่พิจารณา คือ จะทำอย่างไรให้ผู้เข้าร่วมการประมูลสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ ก่อนการตัดสินใจดำเนินการซื้อขาย

๒. Verifying identity of bidders การยืนยันตัวตนของผู้เสนอราคา

ระบบการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศสิงคโปร์นั้น หากเป็นชาวสิงคโปร์ต้องใช้บัตรประชาชนในการยืนยันตัวตนของผู้เข้าร่วมการประมูล แต่ในกรณีที่ผู้เสนอราคาพำนักอาศัยอยู่ต่างประเทศนั้นจะถือเป็นความท้าทายในการพัฒนาระบบการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ว่าจะตรวจสอบยืนยันตัวตนอย่างไร เพื่อให้ระบบการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์มีความครอบคลุมมากขึ้น

๓. Security of payment ความปลอดภัยของการชำระเงิน

การชำระเงินในระบบการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ควรให้ความมั่นใจแก่ผู้เข้าร่วมการประมูลว่าระบบการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์นั้นความปลอดภัยเพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่าพวกเขาจะได้รับทรัพย์สินจริงภายหลังการชำระราคา และสร้างความมั่นใจว่าเงินที่เขาย้ายไปนั้นจะไม่สูญหาย

๔. Security of data ความปลอดภัยของข้อมูล

ระบบการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์จะต้องสามารถให้ความมั่นใจในการปกป้องข้อมูลของผู้เข้าร่วมการประมูลไม่ให้รั่วไหลไปยังบุคคลภายนอก

๕. Opportunity for buyers to do due diligence on properties การเปิดโอกาสให้ผู้ซื้อทำ Due Diligence ในทรัพย์สิน

ระบบการประมูลทางอิเล็กทรอนิกส์จะต้องเปิดโอกาสให้ผู้ซื้อสามารถตรวจสอบวิเคราะห์สถานะและประเมินทรัพย์สิน ตลอดจนหนี้สินของทรัพย์สินว่ามีมูลค่าถูกต้อง ครบถ้วนและมีอยู่จริง เพื่อให้ผู้ซื้อทราบได้ว่าพวกเขากำลังประมูลราคาเพื่อซื้อทรัพย์สินใด

๖. Hybrid auctions การประมูลแบบไฮบริด

สิงคโปร์จึงขอเสนอระบบการขายทอดแบบผสมผสานไปก่อนในช่วงเริ่มต้นก่อนเริ่มดำเนินการขายทอดตลาดอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์เต็มรูปแบบ แต่ก็ยังคงขายทอดตลาดแบบออฟไลน์ เพราะผู้เข้าร่วมการประมูลมีทั้งกลุ่มคนที่สนใจการประมูล ณ สถานที่จริง และเว็บไซต์ออนไลน์